

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Slovní zásoba současné administrativy se zřetelem
k výskytu anglicismů

Bakalářská diplomová práce

Jarmila Džupinová

Vedoucí práce: Mgr. Darina Hradilová, PhD.

Olomouc 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně za použití uvedených bibliografických a internetových zdrojů.

V Olomouci dne 29.dubna 2009

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Mgr. Darině Hradilové, PhD. za její pomoc, rady a připomínky, které mi poskytla během tvorby této bakalářské práce.

Obsah

| | |
|---|-----|
| Prohlášení..... | II |
| Poděkování..... | III |
| 1. Úvod..... | 1 |
| 2. Anglicismus | 2 |
| 2.1. Přejímání anglicismů | 2 |
| 2.2. Adaptace anglicismů do češtiny..... | 3 |
| 3. Vymezení pojmu administrativa..... | 4 |
| 4. Charakteristika excerpované přílohy Hospodářských novin Kariéra..... | 5 |
| 5. Rozbor jednotlivých anglicismů | 6 |
| 5.1. Charakteristika rozboru hesla | 6 |
| 5.2. Rozbor jednotlivých excerpt..... | 7 |
| 5.2.1. Rozbor anglicismů | 7 |
| Analyst | 7 |
| Automotive | 8 |
| Banking | 8 |
| Back Office Coordinator..... | 9 |
| Benefit, benefitový..... | 9 |
| Bluechip | 10 |
| Broker | 11 |
| Budgeting | 11 |
| Business, byznys | 12 |
| Clinical Research Associate..... | 13 |
| Coaching, koučing | 13 |
| Consultant | 14 |
| Controlling, controller..... | 15 |
| Developer, developerský..... | 16 |
| Director | 17 |
| Dispečink | 17 |
| E-learning..... | 18 |
| E-mail..... | 18 |
| Engineer | 19 |
| Forecasting..... | 20 |
| Franchizantka | 20 |
| Holding | 21 |
| Incoming | 21 |
| Industry | 22 |
| Inženýring | 22 |
| Know-how..... | 23 |
| Koncern..... | 24 |
| Leader, lídr | 24 |
| Leasing | 25 |
| Liabilities | 26 |
| Make-or-Buy..... | 26 |
| Management..... | 27 |
| Manažer, manažerka, manažerský | 28 |
| Marketing, marketingový..... | 31 |

| | |
|--|------|
| Monitoring | 32 |
| Notebook | 33 |
| Planning | 34 |
| Print, printový | 34 |
| Production | 35 |
| Purchasing..... | 35 |
| Recruitment..... | 36 |
| Reporting..... | 36 |
| Sales, Sales Force, Sales Representative | 37 |
| Server | 38 |
| Sourcing | 39 |
| Trénink | 40 |
| Unit | 40 |
| Web, webový | 41 |
| 5.2.2. Rozbor iniciálových zkratek a zkratkového slova | 41 |
| B2B | 42 |
| CEO, CFO, COO | 43 |
| CRA | 43 |
| HR..... | 44 |
| IT..... | 44 |
| MBA | 44 |
| PC..... | 45 |
| PR..... | 45 |
| SCM | 46 |
| SW..... | 46 |
| Telco | 47 |
| VIP | 47 |
| 6. Závěr | 49 |
| Summary | 52 |
| Anotace | VI |
| Seznam použitých zkratek | VII |
| Literatura..... | VIII |
| Elektronické zdroje | X |

1. Úvod

V této bakalářské práci se pokusíme analyzovat výskyt anglicismů v současné administrativě a zjistit, do jaké míry je výskyt anglicismů jevem vnitrojazykovým (tj. kde objektivně čeština nemá vhodný ekvivalent, eventuálně ho má, ale je neústrojný apod.), nebo jevem společenským (tj. kde vhodný český ekvivalent existuje, ale je z nejrůznějších společenských důvodů preferován tvar cizí). Klasifikovat budeme anglicismy excerpované z přílohy Hospodářských novin Kariéra.

Zvolené téma mne zaujalo především proto, že se zabývá dynamickým procesem přejímání slov z angličtiny do českého lexika. V této práci mimo jiné budeme zkoumat, jaký vliv má v současnosti angličtina na český jazyk v oblasti administrativy, a protože studuji českou a anglickou filologii, jevílo se mi dané téma jako vhodné pro mou kombinaci a předpokládám, že během práce využiji znalosti z obou filologických oborů.

Následující část práce se bude věnovat obecnému úvodu do problematiky, vymezení termínů, historii anglicismů v češtině, charakteristice zkoumaného materiálu, dále uvedeme strukturu rozboru hesla. Poté se přesuneme k rozboru jednotlivých excerpovaných anglicismů.

V závěru sjednotíme anglicismy do dvou kategorií, a to vnitrojazykové a celospolečenské, protože v rozboru samotném budou lexémy a ostatní lexikální jednotky řazeny v abecedním pořadí. Potom se pokusíme v jednotlivých kategoriích nalézt společné rysy formální i sémantické. Tímto způsobem bychom měli dospět k závěru, jaké anglicismy slovní zásoba administrativy užívá, jaké konkrétní oblasti lidské činnosti se týkají, jaké procesy nebo předměty pojmenovávají a do jaké míry se v češtině adaptují jazykově.

2. Anglicismus

Nový Akademický slovník cizích slov vymezuje anglicismus jako lingvistický termín označující „jazykový prvek přejatý z angličtiny do jiného jazyka nebo podle angličtiny v něm vytvořený“¹. My v této práci anglicismy budeme hodnotit také podle toho, do jaké míry prošly procesem počest'ování, „během něhož se nejenom adaptuje jejich forma, ale vyjasňuje se i jejich funkčnost, tj. místo v českém lexikálním systému“².

2.1. Přejímání anglicismů

V této části bychom chtěli stručně nastínit historii přejímání anglicismů do češtiny a důvody vedoucí k tomuto procesu. Pro tento účel jsme prostudovali několik příspěvků, ze kterých čerpáme. Jedná se o práce Ivany Bozděchové, Karla Kučery a Diany Svobodové.

Přejímání anglicismů do češtiny je výrazným jazykovým jevem ze synchronního hlediska, ale počátky vlivu angličtiny na češtinu můžeme nalézt už na začátku 20.století. Karel Kučera stručně popisuje historii anglicismů v češtině ve studii „K nejnovějším vlivům angličtiny na český jazyk“. První výraznější vlna vlivu anglické slovní zásoby zasáhla společně se vznikem demokraticky orientovaného Československa po 1. světové válce. V poválečných letech a zejména po roce 1948 došlo k oslabení tohoto procesu, ale později od 60.let opět posílil. Největší průlom nastal po roce 1989, kdy se země otevřela západním vlivům, a to ekonomicky, politicky i kulturně.³

Potřeba mezinárodní komunikace přispěla k nárůstu počtu anglicismů v češtině, což se projevuje zejména v lexikální rovině. Bozděchová zařazuje anglicismy z hlediska stylové platnosti především do terminologie a slangu⁴, toto tvrzení můžeme doplnit citací Diany Svobodové, která píše o „dvou extrémech“⁵ výskytu anglicismů, a to v „hovorovém, neformálním jazyku, který je užíván

¹ KRAUS, J., et al. *Nový akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. ISBN 9788020013514. s. 54.

² BOZDĚCHOVÁ, I. Vliv angličtiny na češtinu. In *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. ISBN 8020006176. s. 272.

³ KUČERA, K. K nejnovějším vlivům angličtiny na český jazyk. In *Přednášky z XXXIV. a XXXV. běhu LŠSS*. 1. vyd. Praha: Pražská imaginace, 1995. ISBN 8071101508. s. 77-82.

⁴ BOZDĚCHOVÁ, I. s.275.

⁵ SVOBODOVÁ, D. Anglicismy v českých publicistických textech: důvody a způsoby jejich užívání. In *Jinakost, cizost v jazyce a v literatuře*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 1999. ISBN 8070442409. s. 165.

v různých publikacích a periodikách...především pro mládež...a na druhé straně odbornému jazyku vědeckých publikací a časopisů určených pro specialisty v různých oborech (výpočetní technika, ekonomika, průmyslové technologie apod.)“⁶. Bozděchová dále zmiňuje, že tlak na počešťování souvisí se stylovou platností: „Silnější (tlak na počešťování) je mimo odbornou sféru, v níž naopak úprava (počínaje pravopisnou) se může jevit jako nežádoucí, protože stírá internacionální charakter přejatého prostředku, a snižuje tak jeho identifikační hodnotu.“⁷ S přihlédnutím k tématu práce souhlasíme s tvrzením Karla Kučery, který předpokládá, že se stále rostoucím množstvím lidí schopných komunikovat v angličtině „se čeština otevře anglicismům ještě šířeji než dnes,“⁸ o čemž může svědčit i tato bakalářská práce, jelikož v administrativním prostředí působí mnoho mezinárodních společností vyžadujících od svých zaměstnanců znalost anglického jazyka. Tyto organizace mají několik důvodů proč vyžadovat znalost angličtiny. Kromě čistě pragmatické potřeby dorozumět se s kolegy nebo klienty z cizích zemí, firmy často zachovávají původní anglická pojmenování jednotlivých oddělení i postů, což vede ke zjednodušení komunikace ve společnosti, i přes velké množství zahraničních poboček tak může být zachována určitá jednota.

Neustálý vývoj rozličných oborů lidské činnosti vyžaduje vznik nových pojmenování pro nově objevené skutečnosti. V dnešním světě natolik propojeném různými informačními kanály se poznatky moderní doby šíří velmi rychle a často dojde k tomu, že je nová jednotka přijata ve své původní podobě. Vznikají tak slova, která jsou mezinárodně srozumitelná často nejen odborníkům, ale postupně i běžným uživatelům jazyků.

2.2. Adaptace anglicismů do češtiny

I v případě charakteristiky průběhu počešťování anglicismů využijeme rozdělení Ivany Bozděchové. Adaptace probíhají v jednotlivých jazykových rovinách následujícím způsobem:

a) Zvuková a grafická adaptace

Anglické hlásky v češtině neexistující bývají nahrazeny domácími hláskami blízkými. Významným faktorem působícím na tuto adaptaci je rozdílná písemná

⁶ SVOBODOVÁ. s. 165.

⁷ BOZDĚCHOVÁ. s. 272.

⁸ KUČERA. s. 82.

a zvuková forma anglických slov, a proto při přejímání dochází k rozkolísanosti. Někdy zůstane zachována grafická i zvuková podoba, i když se od sebe liší. Nebo se slovo adaptuje podle své grafické podoby, jindy dle své zvukové realizace. Během tohoto procesu dochází k vytváření grafických dublet, které se po určité době ustálí, nebo jedna dubleta nad druhou převáží. U anglických složenin a citátových slovních spojení obvykle nedochází k adaptaci, uchovávají si svou původní podobu.

b) Morfologická adaptace

Tento druh adaptace vychází především z typologických rozdílů mezi oběma jazyky. Flexivní čeština se snaží slova upravit tak, aby bylo možné je ohýbat. Substantiva zakončená shodně s českými deklinačními typy se zařazují poměrně snadno do systému. Pokud je zakončení pro češtinu netypické, jednotky zůstávají často nesklonné. To platí i pro substantiva původně vícečlenná, která obsahují více složek různé slovnědruhové příslušnosti.

c) Slovtvorná adaptace

Adaptace tohoto typu souvisí s předchozími adaptacemi. V této oblasti se setkáme s přijetím „hotových, slovtvorně utvářených pojmenování z angličtiny“⁹, nebo se na anglickém základu uplatní slovtvorné postupy a prostředky domácí.

Menší známky vlivu angličtiny lze nalézt i v jiných jazykových rovinách, např. „V rovině morfologické a syntaktické jde především o šíření nesklonných anglických adjektiv, a to v syntaktické funkci anteponovaného přívlastku...a o používání anglických substantiv v adjektivní funkci bez jakýchkoliv formálních změn.“¹⁰

3. Vymezení pojmu administrativa

Nový akademický slovník cizích slov nabízí několik definic pojmenování administrativa. Pro náš záměr využijeme především první tři definice:

1. správa, zvláště státní a hospodářská, organizování a vyřizování záležitostí spadajících do pravomoci příslušných státních a hospodářských orgánů
2. tyto orgány a jejich soustavy
3. souhrn osob pracujících ve státní, hospodářské, popř. jiné správě¹¹

⁹ BOZDĚCHOVÁ. s. 275.

¹⁰ BOZDĚCHOVÁ. s. 273 – 276.

¹¹ KRAUS. s. 22.

4. Charakteristika excerpované přílohy Hospodářských novin Kariéra

Příloha Hospodářských novin Kariéra byla vybrána záměrně vzhledem ke své tématické náplni týkající se oblasti administrativy. Publicistická část přílohy Kariéra se zabývá problematikou spojenou se správou, vedením institucí a prací v nich, dále vztahy na pracovišti, pracovními podmínkami.

Kariéra je pravidelná příloha Hospodářských novin vycházející každé pondělí. Jedná se o osmistrannou přílohu skládající se ze dvou základních částí, titulní a poslední strana se věnují publicistice, zatímco prostředních šest stran je zaplněno nabídkami pracovních pozic a inzercí podobného druhu. Pro excerpci jsme využili inzertní část přílohy. Poměrně často je možné se setkat s inzerátem psaným v cizím jazyce (angličtině, němčině), tyto texty jsme nepodrobovali analýze. Nejedná se pouze o nabídky pracovních míst, ale také se zde vyskytují reklamy různých organizací pořádajících vzdělávací semináře, většinou pro vedoucí zaměstnance, nebo přímo vysoké školy zde inzerují své programy pro manažery. Inzertní materiál nám poskytl náhled do slovní zásoby současného jazyka administrativy, a to především do pojmenování pracovních pozic, dále procesů a předmětů spojených s výkonem zaměstnání v požadavcích pro uchazeče. Celkem jsme zkoumání podrobili 4 přílohy, které vyšly v lednu 2008, konkrétně se jedná o čísla publikovaná ve dnech 7., 14., 21. a 28. ledna.

5. Rozbor jednotlivých anglicismů

Z inzertní části přílohy Kariéra jsme vybrali všechny anglicismy, tedy i ty, které náleží ke starším přejímkám již dobře adaptovaným do češtiny. Zkoumání jsme podrobili všechny anglicismy bez rozdílu, jelikož nelze určit přesnou dobu, kdy cizí lexémy vstoupily do české jazyka, a s tím související míru adaptace. Tento přístup nám umožnil vyhnout se váhání, zda slovo do výčtu anglicismů zařadit v závislosti na míře jeho zdomácnění. Anglicismy se často vyskytovali v celých spojeních s jinými lexémy anglického původu, rozhodli jsme se, že jako samostatná hesla k rozboru uvedeme především řídicího člena skupiny, nejčastěji substantivum rozvíjené přívlastky, protože tyto lexémy se i několikrát opakovaly. Rozvíjejícím členům jsme nevěnovali tolik pozornosti, ale vždy jsme celé spojení přeložili do češtiny, čímž jsme naznačili, zda je možné k výrazům nalézt český ekvivalent. Ještě uvedme, že jsme do excerpce nezařadili anglické výrazy, které byly součástí vlastních názvů firem, v tomto případě se nejedná o vstup jednotky do českého jazykového systému.

Při rozboru jednotlivých anglicismů jsme postupovali ve shodě s jednotlivými jazykovými vrstvami způsobem uvedeným v následující části.

5.1. Charakteristika rozboru hesla

a) Původní grafická podoba anglického slova

Uvedli jsme vždy pouze původní grafickou podobu, nezabýváme se výslovností, protože ta je v obou jazycích často rozkolísaná, navíc je pro naši práci fonetická realizace irelevantní.

b) Morfologická adaptace, příp. slovotvorná adaptace

U každého hesla jsme určili slovnědruhovou platnost, u substantiv jsme určili rod a dále jsme rozlišili, zda jde o nesklonné nebo sklonné jméno, v druhém případě jsme uvedli koncovku opěrného tvaru (genitivu singuláru). Pokud se daný anglicismus nevyskytoval v českých jazykových příručkách, zařadili jsme ho ve shodě s významem ke slovnímu druhu a ponechali jej jako nesklonný, pokud jsme nemohli doložit žádný formálně jiný tvar.

Pokud jsme se během excerpce setkali se slovotvornou adaptací jednotky, zahrnuli jsme ji do druhého bodu ve struktuře hesla. V této kategorii jsme uvedli pouze lexémy, se kterými jsme se setkali během excerpce zkoumaného materiálu,

tudíž výčet fundovaných slov existujících v systému není v žádném případě úplný, ale pracovali jsme pouze s výrazy, jejichž výskyt jsme mohli podložit excerptem.

c) Lexikální význam v angličtině a v češtině, zařazení k jevům vnitrojazykovým, nebo celospolečenským

Zde jsme porovnali významy lexémů, jak je zaznamenává Hornby a Fronek, ve většině případů se tyto slovníky shodovaly. Většinou jsme uvedli významy podle překladového slovníku a konfrontovali je s významy lexémů v českých lingvistických příručkách. Jestliže jsme si všimli rozdílu mezi anglickými a českými významy, upozornili jsme na tento jev, případně jsme zaznamenali přenesení významu. Dále jsme přihlíželi k označení příznakovosti nebo stylové platnosti pojmenování.

V závěru každého hesla jsme zhodnotili, zda se jedná o lexém, jehož existence je nutná, protože nemá odpovídající ekvivalent, nebo zda jde o jev celospolečenský. Během hodnocení jsme přihlíželi k celkové míře adaptace. Nebylo možné významy doložit excerpty, ze kterých by byl význam jednoznačně patrný, protože jsme čerpali z inzerátů, které se vyznačují stručností, často se setkáme pouze s heslovitým vyjmenováním. Proto jsme jak význam slova, tak jeho stylovou platnost určili také podle jazykových příruček.

5.2. Rozbor jednotlivých excerpt

5.2.1. Rozbor anglicismů

Analyst

a) původní grafická podoba: analyst

b) analyst, subst. neskl.

c) Anglický lexém se do češtiny překládá slovem analytik a oba výrazy si jsou významově naprosto rovny, tj. člověk provádějící analýzu. Přijetí anglicismu do češtiny je neopodstatněné, jediný důvod, proč byl anglicismus použit, je, že celý název pracovního postu byl napsán v angličtině, i když by bylo možné v těchto případech poměrně snadno převést celé sousloví do češtiny, učinili jsme tak závorkách:

„Distribution and Prices Analyst“¹² (distribuční a cenový analytik)

„Finance Analyst“¹³ (finanční analytik)

¹² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4 (leden 2008). Praha: Economia, 2009. ISSN 08629587. s. 2.

Jak jsme se snažili dokázat výše, výskyt lexému *analyst* je čistě celospolečenskou skutečností, protože existuje ekvivalent *analytik*, jenž je schopen anglicismus dokonale zastoupit, jak je vidět z příkladu: „Marketingový analytik“¹⁴.

Automotive

- a) původní grafická podoba: *automotive*
- b) *automotive*, adj. neskl.
- c) Anglické adjektivum *automotive* v češtině nese význam automobilový, v našem excerptu blíže určuje druh strojírenství:

„Praxe: lehký průmysl – strojírenství – *automotive*, *bluechip*, služby.“¹⁵

Žádná z českých jazykových příruček se heslem nezabývá. Jedná se o nový ještě neadaptovaný anglicismus, u kterého nepředpokládáme snadné zařazení do českého systému vzhledem k nynější nulové míře adaptace a existenci ekvivalentního českého pojmenování automobilový, podle našeho názoru jde o jasný případ celospolečenského užití cizího lexému.

Banking

- a) původní grafická podoba: *banking*
- b) *banking*, -u, subst. m. neživ.
- c) Froněk k lexému této formy uvádí dva možné překlady, z nichž pouze druhá možnost je relevantní pro naši práci:

1. naklánění křidel
2. bankovníctví, bankovní služby, bankovní transakce¹⁶

Martincová se ve výkladu tohoto anglicismu téměř shoduje s Fronkem, význam lexému popisuje slovy: „bankovní služby, jejich poskytování; bankovníctví“¹⁷. Podle nás domácí pojmenování bankovníctví naprosto odpovídá anglicismu a je možné cizí lexém jím nahradit:

„Finance & Banking“¹⁸

Lexém *finance* nebudeme rozebírat, protože má v obou jazycích totožnou formu, jedná se o lexém mezinárodní povahy. Jak jsme uvedli v předchozím odstavci,

¹³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

¹⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

¹⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹⁶ FRONEK, J. *Velký anglicko-český slovník*. 1. vyd. Praha: Leda, 2006. ISBN 807335022X. s. 146.

¹⁷ MARTINCOVÁ, O., et al. *Nová slova v češtině 2: slovník neologizmů*. 1. vyd. Praha: Academia, 2004. ISBN 8020011684. s. 46.

¹⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 2.

v češtině existuje ekvivalent anglického výrazu „banking“, tudíž jej řadíme do kategorie jevů celospolečenských.

Back Office Coordinator¹⁹

a) původní grafická podoba: back office coordinator

b) back office coordinator, neskl.

c) Pokusíme se o vlastní překlad, protože celé sousloví se v žádné publikaci nevyskytuje. Předpokládáme, že první lexém spojení se bude vázat ke slovesu „to back“ znamenajícího „podporovat, podpořit“²⁰, protože primární význam „zadní část“ se k celkovému významu nehodí. „Office“ v češtině znamená kancelář a poslední část je téměř stejná, tedy koordinátor. Pokud je náplní práce tohoto zaměstnance řídit podporu kanceláří, domníváme se, že by posloužil překlad „koordinátor podpory“. Nicméně si nejsme jisti, zda náš překlad dostatečně vystihuje podstatu pozice a bylo by možné jej v administrativě využít, proto se přikláníme k hodnocení jevu jako vnitrojazykového.

Benefit, benefitový

a) původní grafická podoba: benefit

b) benefit, -u, subst. m. neživ., benefitový, adj.

„účast v benefitovém programu společnosti“²¹

c) V případě lexému benefit, bychom měli zmínit, že se nejedná o původní anglické slovo, jeho původ bychom našli v latině, ale jak uvádí Nový akademický slovník cizích slov, k nám se lexém přenesl z angličtiny, proto se jím zabýváme i my v této práci. Anglický význam lexému vystihneme v pěti bodech, přičemž bychom měli mít na mysli, že první význam je nejobecnější a ostatní významy se k němu váží:

1. prospěch, užitek
2. sociální dávky, přídavky
3. benefiční nebo dobročinné představení
4. nefinanční výhody zaměstnanců společnosti

Tento lexém jsme našli ve dvou použitých příručkách, a to v Novém akademickém slovníku cizích slov a Nových slovech v češtině, významy slova se v nich shodují:

¹⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 3.

²⁰ FRONEK. s. 137.

²¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

1. prospěch, užitek
2. ekonomická výhoda, zvýhodnění
3. nefinanční výhoda pro zaměstnance firmy, podniku
4. přednost, vlastnost výrobku, na kterém je založena jeho reklama

První a nejobecnější význam slova se shoduje s anglickým významem, který se pravděpodobně nejvíc blíží původnímu latinskému významu. České příručky označují body 2.- 4. poznámkou o výskytu v ekonomické publicistice. Z těchto bodů se s anglickým významem shoduje právě ten, se kterým jsme se setkali i my během provádění excerpcí, jedná se o význam nefinanční výhoda pro zaměstnance firmy:

„týden dovolené navíc a spousta dalších benefitů“²²

Jak jsme si všimli v inzerátech, zaměstnavatelé benefity sjednocují pod určitá skupinová pojmenování, se kterými se pak lexém benefit často objevuje:

„systém benefitů“²³

„zajímavý balíček benefitů“²⁴

„účast v benefitovém programu společnosti“²⁵

Domníváme se, že lexém benefit nepatří do oné pomyslné kategorie anglicismů, v níž by se vyskytovaly nejnověji přejatá slova. Otázkou zůstává, zda je vůbec vhodné označit tento lexém jako anglicismus, když jde o slovo latinského původu. My jsme ho zařadili do našeho rozboru, protože právě význam, se kterým jsme se setkali, odpovídá jednomu z významů, jehož pravděpodobně nabyt až v angličtině. Tento lexém obohatil slovní zásobu, v našem případě především tu administrativní, z potřeby vnitrojazykové, nenašli jsme vhodný jednoslovný ekvivalent, který by zastoupil lexém benefit ve významu nefinanční zaměstnanecké výhody.

Bluechip

a) původní grafická podoba: bluechip

b) bluechip, -u, subst. m. neživ., příp. adj. neskl.

c) Anglický výkladový slovník uvádí slovo pouze v adjektivní funkci ve spojitosti se substantivem investice. Takovéto investice by měly být bezpečné a ziskové. Význam slova v češtině se s tím původním shoduje, Martincová definici

²² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 4.

²³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

²⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

²⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

rozšiřuje následovně: „všeobecně známé, dobře obchodovatelné akcie společností s dobrou obchodní pověstí.“²⁶ Kraus ve svém popisu zachoval bezpečnost jako jeden z rysů pojmu: „prvotřídní, bezpečné cenné papíry v USA.“²⁷ Excerptum je heslovité:

„Praxe: lehký průmysl – strojírenství – automotive, bluechip, služby.“²⁸

Tento termín vyjadřuje specifickou skutečnost z finančního prostředí, podle Krause náležící do amerického prostředí. Jak je z definic patrné, čeština nemá vhodný ekvivalent, který by mohl cizí výraz zastoupit, jedná se o termín vnitrojazykový.

Broker

a) původní grafická podoba: broker

b) broker, -kra, subst. m. živ.

c) Asi nejlépe původní anglický význam slova vystihuje české pojmenování zprostředkovatel, v excerptech jsme se setkali jak s cizím pojmenováním, tak i s domácím zprostředkovatelem:

„zprostředkovatel burzovních obchodů, nákupu a prodeje cenných papírů“²⁹

„otevírání účtů u zahraničních brokerů“³⁰

Domníváme se, že zmíněné substantivum zprostředkovatel nemůže nahradit lexém broker, přestože je mu sémanticky asi nejpodobnější. Broker vyvolává specifitější konotace, váže se výhradně k burzovnímu prostředí, a proto je jevem vnitrojazykovým.

Budgeting³¹

a) původní grafická podoba: budgeting

b) budgeting, subst. neskl.

c) Anglická forma je odvozena od slovesa „to budget“, které Fronek přeložil slovy „hospodařit, šetřit, udělat si rozpočet“³². Kraus zmiňuje počestěný zastaralý ekonomický výraz „budžet“³³, který je původu francouzského, ale k nám se dostal

²⁶ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině 2*. s. 58.

²⁷ KRAUS. s. 114.

²⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

²⁹ MARTINCOVÁ, O., et al. *Nová slova v češtině: slovník neologizmů*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998. ISBN 8020006400. s. 49.

³⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

³¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4 (leden 2008). Praha: Economia, 2009. ISSN 08629587. s. 2.

³² FRONEK. s. 223.

³³ KRAUS. s. 123.

z anglického prostředí. Klimeš zaznamenává obě formy „budget, budžet“³⁴. Oba slovníky cizích slov se shodují ve výkladu významu, souhlasí i překlad z angličtiny – rozpočet. Excerpovaný výraz budgeting nejspíše znamená plánování rozpočtu, tvorba rozpočtu, příp. hospodaření. České příručky nám s konkrétním významem tohoto anglicismu nepomohou, ale domníváme se, že pokud bychom v českém vyjádření chtěli ponechat slovo rozpočet a spokojit se tedy se zmíněnými překlady, hodnotili bychom anglicismus jako vnitrojazykový, lexém hospodaření je dle našeho názoru příliš obecný.

Business, byznys

- a) původní grafická podoba: business
- b) business, byznys, -u, subst. m. neživ.

c) V angličtině existuje celá řada možných významů, my jsme je shrnuli do pěti bodů, k nimž jsme dospěli porovnáním slovníků Hornbyho a Fronka, vynechali jsme významy, o kterých se domníváme, že jsou příliš konkrétní a dají se zahrnout do obecnější charakteristiky:

1. obchodování, podnikání
2. povolání, zaměstnání
3. firma, podnik, společnost, obchod
4. obor, branže
5. úkol, povinnost, záležitost

Nový akademický slovník zmiňuje pouze dva významy a oba jsou čistě profesní:

1. obchodní činnost
2. úspěšné obchodní podnikání; výdělek, zisk z této činnosti³⁵

Vzhledem k útržkovité povaze excerpt z inzerátů tentokrát nemůžeme příliš odvozovat význam lexému. Ale všimněme si, že přestože existuje výrazně počeštěná forma, uživatelé dali přednost té původní anglické, což je pochopitelné ve spojitosti s ostatními anglickými lexémy, i když vyjádření téhož významu v češtině by nebylo nijak náročné, v závorkách uvádíme vlastní překlad:

³⁴ KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 6. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1998. ISBN 8004267106. s. 77.

³⁵ KRAUS. s. 125.

„interkulturní komunikace, manažerské dovednosti, e-business, kariérní témata“³⁶ (elektronické obchodování)

„business planning“³⁷ (obchodní plánování)

„New business“³⁸ (nové obchodování)

„Director Business Unit Czech Republic“³⁹ (ředitel obchodního oddělení Česká republika)

Přijetí lexému bychom označili spíše za jev celospolečenský, protože se domníváme, že výrazy obchodování nebo podnikání odpovídají významu cizího slova. Jak je ale vidět z míry počestění varianty byznys, lexém se uchytil v českém jazykovém systému.

Clinical Research Associate

a) původní grafická podoba: clinical research associate

b) clinical research associate, neskl.

c) Tento specializovaný termín neuvádí slovníky, ale vlastní překlad, spolupracovník klinického výzkumu, a excerptum naznačují, čím se takový zaměstnanec zabývá:

„Clinical Research Associate – senior: příprava, monitoring klinických studií II. – IV. fáze.“⁴⁰

Myslíme si, že by bylo možné celý výraz přeložit do češtiny a nahradit jím cizí lexikální jednotky, jelikož jednotlivé lexémy mají v češtině odpovídající ekvivalenty. Název hodnotíme jako celospolečenský.

Coaching, koučing

a) původní grafická podoba: coaching

Lexém se vyskytuje pouze v jediné české jazykové příručce, Nová slova v češtině 2, a to ve dvou podobách: koučink a coaching.

b) coaching, koučing, -u, subst. m. neživ.

c) Anglický výkladový slovník uvádí dva základní významy slova:

1. činnost trénování někoho ve sportu nebo v zaměstnání za účelem vylepšení schopností

³⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

³⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

³⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

³⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 5.

⁴⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

2. doučování žáka

Do českého systému se přenesl první význam, jak zmiňuje Martinová, především ten význam spojený s podnikovou sférou. Ve sportovním významu se už dříve objevil a uchytíl jiný anglicismus, totiž trénink. Martinová význam lexému popisuje těmito slovy: „dovedné vedení pracovního týmu, jednotlivých osob sledující zvýšení jejich profesionality a výkonnosti a tím také prosperity firmy“⁴¹ a dále také školení lidí aby byli schopni tohoto způsobu vedení. Excerpta dokládají tento význam v administrativní sféře:

„řízení, coaching a motivace Product Managerů“⁴²

„koučink v manažerské praxi“⁴³

Formální podoba slova ještě kolísá, lexém se teprve usazuje ve slovní zásobě. Navíc definici významu nebylo možné vystihnout odpovídajícím ekvivalentem, z čehož usuzujeme, že přijetí lexému bylo nutné pro pojmenování v češtině nově vzniklé skutečnosti, jde o vnitrojazykový jev.

Consultant

a) původní grafická podoba: consultant

b) consultant, subst. neskl., konzultant, -a, subst. m. živ.

Zaznamenali jsme neadaptovaný anglicismus, ale i do češtiny adaptované pojmenování, původ slova bychom našli v latině.

c) Jak je patrné už z předchozího bodu hesla, slovo můžeme označit za mezinárodní, významy v obou jazycích se téměř rovnají, význam lexému můžeme opsat souslovím „odborný poradce“⁴⁴. Snad bychom ještě mohli dodat, že anglické slovníky zmiňují zvláštní význam v britské angličtině, a to „odborný lékař“⁴⁵. Přesuňme pozornost na naše excerptum, v závorce uvádíme plnou podobu spojení a vlastní překlad:

„HR Front Consultant“⁴⁶ (Human Resources Front Consultant, Přední konzultant lidských zdrojů)

Domníváme se, že jediným důvodem, proč byl použit anglicismus místo počeštěného výrazu konzultant, je, že celý název pozice se vyskytuje v angličtině.

⁴¹ MARTINOVÁ. *Nová slova v češtině* 2. s. 214.

⁴² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

⁴³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 6.

⁴⁴ KRAUS. s. 440.

⁴⁵ FRONEK. s. 362.

⁴⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

Překladem jsme se pokusili potvrdit náš názor, že anglicismus consultant, popřípadě celý anglický název, byl užit z příčin celospolečenských, protože překladem jednotlivých jednotek dosáhneme odpovídajícího pojmenování českého.

Controlling, controller

a) původní grafická podoba: controlling, controller

b) controlling, kontroling, -u, subst. m. neživ., controller, subst. neskl.

c) Anglický lexém controlling je jako samostatné heslo uveden pouze ve Fronkově překladovém slovníku a význam je opatřen poznámkou, že se jedná o slovo z oblasti managementu, překlad je pouze počestěná varianta kontroling. Oba anglicismy jsou odvozeny od slovesa „to control“ znamenajícího „řídít, ovládat, kontrolovat“⁴⁷, k čemuž se vztahují významy anglicismů v češtině. Dublety controlling - kontroling jsme našli v jediné české jazykové publikaci, a to v Nových slovech v češtině 2. Martinová popisuje lexém z ekonomické sféry následujícím způsobem: „(v podnikovém řízení) systém kontrolní činnosti“⁴⁸.

Druhý anglicismus controller úzce souvisí s tím prvním, pojmenovává totiž osobu controlling provádějící, vzhledem k existenci počestěné formy kontroling, si myslíme, že i tento lexém by mohl být počestěn nebo nahrazen již existujícím výrazem kontrolor, s nímž jsme se také setkali:

„Finanční controller“⁴⁹

„finanční kontrolor“⁵⁰

I přes možnost užití počestěné formy zadavatelé inzerátů zvolili původní anglický pravopis, jak dokládá excerptum:

„vedoucí controllingu“⁵¹

„pracovník do úseku controllingu“⁵²

Přestože snad bylo možné v průběhu přejímání slova controlling vytvořit český výraz motivovaný slovem kontrola nebo kontrolovat, nestalo se tak, a pro tuto specifickou sféru v řízení podniku byl zvolen anglicismus, pro který dnes nenacházíme odpovídající ekvivalent, je ale možné uplatnit počestěnou podobu kontroling.

⁴⁷ FRONEK. s. 367.

⁴⁸ MARTINOVÁ. *Nová slova češtině 2*. s. 212.

⁴⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

⁵⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

⁵¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

⁵² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 4.

Naopak je tomu, podle našeho názoru, u druhého anglicismu controller. Zde by bylo možné nahradit neadaptovaný anglický výraz českým označením pro osobu, tj. kontrolor, a spojitost s činností kontroingu by byla přesto patrná, spíše se tedy přikláníme k výběru kategorie celospolečenských jevů na rozdíl od prvního anglicismu zařazeného k jevům vnitrojazykovým.

Developer, developerský

d) původní grafická podoba: developer

e) developer, -a, subst. m. živ., developerský, adj.

Přestože se v excerptech objevilo pouze adjektivum developerský, považujeme za vhodné k heslu přiřadit ještě i motivující substantivum developer, protože se mu věnují jazykové příručky ve svých výkladech.

c) V angličtině se vyskytují tři základní významy slova developer:

1. osoba nebo společnost, která kupuje pozemky nebo budovy, aby na nich postavila nové budovy, příp. vydělává na rekonstrukcích starých budov
2. osoba nebo společnost, která vytváří nové výrobky, vývojář
3. vývojka (fotografická)

Do českého prostředí se přenesl především první význam spojený s realitním trhem, jež Martinová popisuje: „investor (osoba nebo společnost), který se zabývá rozvojem a zhodnocením realitního projektu“⁵³. Jistou podobnost s významem zmíněným v druhém bodě spatřujeme v Krausově definici: „návrhář, vývojový projektant“⁵⁴. Návrhář je slovo, které může být použito v mnoha profesních sférách a podle našeho názoru se blíží druhému anglickému významu. Pro třetí bod má čeština vlastní vyjádření. Z excerpta je patrná spojitost se stavebnictvím:

„řízení rizika u stavebních a developerských projektů“⁵⁵

Nicméně po porovnání obou slovníků cizích slov a Slovníku neologismů 2 jsme došli k závěru, že význam slova v češtině se vztahuje především k oblasti obchodu s nemovitostmi a neexistuje zde vhodnější odpovídající pojmenování domácí, proto heslo řadíme k jevům vnitrojazykovým.

⁵³ MARTINOVÁ. *Nová slova v češtině* 2. s. 87.

⁵⁴ KRAUS. s. 168.

⁵⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

Director

- a) původní grafická podoba: director
- b) director, subst. neskl.
- c) V angličtině tento lexém nese dva významy:
 1. ředitel
 2. režisér

Nový akademický slovník zaznamenal počestěný lexém latinského původu, do češtiny přejatý z němčiny, direktor (-a, subst. m. živ.) s významem ředitel, správce, Kraus poznamenává, že se jedná o výraz hovorový, expresivní a zastaralý⁵⁶.

My jsme se setkali s prvním významem, v závorce uvádíme vlastní překlad:

„Director Business Unit Czech Republic“⁵⁷ (ředitel obchodního oddělení Česká republika)

Myslíme si, že je tento lexém plně nahraditelný českým slovem ředitel, a proto jej hodnotíme jako celospolečenský.

Dispečink

- a) původní grafická podoba: dispatching
- b) dispečink, -u, subst. m. neživ.
- c) Anglický výraz v odpovídající podobě uvádí Fronek jako adjektivum „zasílatelský“⁵⁸, ale pro porovnání významu s češtinou využijeme sloveso „to dispatch“:

1. vyslat
2. odeslat, vyexpedovat
3. rychle vyřídit, odbavit
4. euf. zast. sprovodit ze světa

Stejně jako byl anglicismus pozměněn po formální stránce i ta sémantická prošla změnami. Český význam slova asi nejbližší souvisí s druhým a třetím bodem, Klimeš definoval lexém: „ústřední řízení složitějšího chodu výroby, dopravy, ap. zvláštním (dispečerským) zařízením“⁵⁹. Na tento anglicismus jsme narazili pouze jednou a příliš dobře nedokládá citovanou definici významu:

⁵⁶ KRAUS. s. 178.

⁵⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 5.

⁵⁸ FRONEK. s. 466.

⁵⁹ KLIMEŠ. s. 128.

„vedení dispečinku“⁶⁰

Lexém prošel několika adaptacemi a poměrně složitá definice naznačuje, že se v češtině nevyskytuje výraz, kterým by se dal anglicismus nahradit, podle našeho názoru není pochyb o vnitrojazykové potřebě přijetí pojmenování.

E-learning

a) původní grafická podoba: e-learning

b) e-learning, -u, subst. m. neživ.

c) Fronek význam lexému vysvětlil tímto způsobem: „vzdělávání/učení se pomocí počítačů“⁶¹. Tento anglicismus jsme nenašli v žádné české jazykové příručce, ale setkali jsme se s heslem e-výuka: „výuka prostřednictvím počítačů“⁶². Význam obou pojmenování je podle nás naprosto shodný, a proto by se cizí podoba dala zaměnit s podobou domácí i v excerptu:

„instituci z oblasti e-learningu“⁶³

Existence českého ekvivalentu svědčí o tom, že se jedná o jev celospolečenský.

E-mail⁶⁴

a) původní grafická podoba: e-mail, email

b) e-mail, -u, subst. m. neživ.

c) Významy v angličtině i češtině jsou naprosto totožné, proto zde uvádíme pouze definice z českých příruček. Pro úplnost vysvětlení hesla bychom měli zmínit ještě jeho formální nezkrácenou podobu anglickou, tj. electronic mail. „Prefix“ e- se v současnosti objevuje poměrně hojně a znamená elektronický, my jsme se s ním setkali ještě například ve slově „e-business“⁶⁵. Příručky význam lexému popisují:

1. elektronická pošta
2. sdělení zaslané touto poštou

Tento lexém původně náležel do terminologie informačních technologií, ale s rozšířením tohoto způsobu komunikace došlo i ke vstupu lexému do úzu široké veřejnosti. Nevzniklo žádné české slovo, které by se svou stručností vyrovnalo

⁶⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

⁶¹ FRONEK. s. 525.

⁶² MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině 2*. s. 118.

⁶³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

⁶⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

⁶⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

anglicismu, sice existuje sousloví odpovídajícího významu, ale stejně jako v angličtině jsou spíše formální. Proto hodnotíme lexém jako jev vnitrojazykový.

Engineer

a) původní grafická podoba: engineer
b) engineer, subst. neskl.
c) Fronek uvádí dva základní významy slova společné pro všechny anglické mluvčí:

1. inženýr
2. opravář, technik⁶⁶

Navíc je uveden význam používaný ve Spojených státech, a to strojuvůdce, tímto významem se nebudeme zabývat. V češtině existuje odpovídající výraz, jak jsme se dočetli v Novém akademickém slovníku, francouzského původu - inženýr. Tento lexém je již dobře adaptovaný na český jazykový systém. Z poznámky o původu slova usuzujeme, že se francouzský výraz rozšířil jak do češtiny, tak i do angličtiny. Kraus heslo inženýr rozebírá ve dvou bodech:

1. vysokoškolsky vzdělaný odborník technického, zemědělského apod. směru, vysokoškolský titul
2. funkce technického vedoucího ve výrobních podnicích⁶⁷

Jak je patrné, významy slova v angličtině i češtině se do značné míry shodují, a proto si myslíme, že zadavatelé inzerátů mohli použít počeštěný lexém a dosáhli by stejného cíle. V případě prvního excerpta zadavatel na vysvětlenou doplnil anglicismus i ryze českým pojmenováním, v ostatních případech jsme se o překlad pokusili my, přičemž došlo pouze k malým změnám, protože všechny přívlastky existují v adaptované podobě i v češtině.

„Engineer /Opravář strojů a zařízení“⁶⁸

„Product Engineer“⁶⁹ (produktový inženýr)

„Quality Engineer“⁷⁰ (inženýr kvality)

„Application Engineer“⁷¹ (aplikační inženýr)

„Test Engineer“⁷² (testový inženýr)

⁶⁶ FRONEK. s. 534.

⁶⁷ KRAUS. s. 363.

⁶⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

⁶⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

⁷⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

⁷¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

V tomto případě nemáme pochyb, že jde o jev celospolečenský, protože v českém jazyce existuje ekvivalentní adaptované pojmenování inženýr.

Forecasting⁷³

- a) původní grafická podoba: forecasting
- b) forecasting, subst. neskl.
- c) Lexém má tři druhy významů, ale vždy se nějak pojí s předpovídáním:
 - 1. předpovídání počasí
 - 2. prognostika, prognózování v ekonomii
 - 3. tipování, předpovídání výsledků ve sportu⁷⁴

Význam slova v českém prostředí odpovídá druhému bodu, a tudíž existuje ekvivalentní vyjádření v češtině, proto anglicismus řadíme do celospolečenské kategorie.

Franchizantka

- a) původní grafická podoba: to franchise – sloveso, franchisee – subst.

V tomto případě váháme, zda byla přijatá jednotka motivovaná slovesem, nebo substantivním pojmenováním osoby, proto uvádíme obě možnosti.

- b) franchizantka, -y, subst. ž.

c) Pro rozbor anglického významu slova, se zabýváme slovesem „to franchise“:

- 1. dát volební právo
- 2. udělit licenci, koncesi⁷⁵

Oba slovníky cizích slov zmiňují pouze heslo franchising, proto pro vysvětlení významu použijeme tento lexém: „způsob financování průmyslového a obchodního podnikání úplatným přenesením práva na používání ochranné známky a jména zavedeného podniku na jiný podnik; prodej, podnikání v licenci“⁷⁶. Při porovnání definic zjistíme, že se do češtiny přeneslo pojmenování ve významu čistě obchodním. Ale abychom se vrátili k našemu excerptu, anglicismus franchizantka označuje podnikatelku, jíž byla udělena ona podnikatelská licence:

⁷² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

⁷³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

⁷⁴ FRONEK. s. 605.

⁷⁵ FRONEK. s. 612.

⁷⁶ KRAUS. s. 259.

„Yves Rocher hledá pro obchod v NC Borská Pole, Plzeň samostatnou podnikatelku – franchizantku“⁷⁷

Domníváme se, že čeština nemá původní pojmenování pro tento specifický druh podnikání, proto tento anglicismus považujeme za vnitrojazykový jev, který navíc díky sufixu užitému k přechýlení se může poměrně snadno začlenit do českého systému.

Holding

- a) původní grafická podoba: holding
- b) holding, -u, subst. m. živ.
- c) V angličtině se vyskytují tři základní významy:
 1. podíl, majetková účast (v podniku)
 2. vlastnictví
 3. pozemek, zemědělská usedlost

Do češtiny se přenesl lexém s významem z oblasti finančnictví: „kapitálová účast na akciové společnosti umožňující ji hospodářsky ovládat,“⁷⁸ příp. kapitálové sdružení tuto činnost provádějící. K druhé možnosti se přikláníme v excerptu:

„řízení rizik holdingu Skanska SC“⁷⁹

Všechny ostatní významy mají v češtině původní pojmenování a nebylo třeba je přejímat z cizího jazyka. Tak tomu není v případě prvního významu, kdy v češtině chyběl příslušný výraz vyjadřující popsanou skutečnost. Domníváme se, že se jedná o jev vnitrojazykový.

Incoming

- a) původní grafická podoba: incoming
- b) incoming, -u, subst. m. neživ.
- c) Anglické slovníky uvádí adjektivum v následujících významech:
 1. nově zvolený
 2. přicházející, přijíždějící, přistávající apod.

V češtině se výraz změnil v substantivum významu spojeného s druhým zmíněným bodem, ale v češtině se týká výhradně oblasti cestovního ruchu:

⁷⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

⁷⁸ KRAUS. s. 310.

⁷⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

„poskytování služeb zahraničním turistům“⁸⁰. Toto tvrzení potvrzuje i první z nalezených excerpt:

„Obchodní ředitel cestovní kanceláře – Incoming“⁸¹

„praxe v incomingu min. 3 roky“⁸²

I v tomto případě čeština nemá ekvivalentní jednoslovné vyjádření, anglicismus byl přijat z vnitrojazykových příčin.

Industry

a) původní grafická podoba: industry

b) industry, subst. neskl.

c) Anglicismus nese dva základní významy, pro tuto práci je podstatný pouze význam první přímo spojený s pracovním prostředím:

1. průmysl

2. píle, pracovitost, příčinnost⁸³

Význam lexému naprosto odpovídá domácímu pojmenování průmysl, předpokládáme, že se jedná o anglicismus vyskytující se v češtině zřídka, protože se neobjevil v žádné z českých jazykových příruček. V češtině existují slova vytvořena ze společného základu latinského, např. industriální. Celé anglické excerptum, uvedené v inzerátech pouze jako nadpis k informacím v češtině, by bylo možné převést do českého jazyka bez jakékoli ztráty na významu slovy „výroba a průmysl“:

„Production & Industry“⁸⁴

Nemůžeme popřít, že se jedná o slovo mezinárodní povahy, které by bylo pravděpodobně srozumitelné i lidem neznalým anglického jazyka, přesto spatřujeme v upřednostnění cizí formy před českým pojmenování snahu po odlišení, proto hodnotíme lexém industry jako jev celospolečenský.

Inženýring

a) původní grafická podoba: engineering

b) Inženýring, -u, subst. m. neživ.

c) V angličtině se vyskytují dva základní významy slova engineering:

1. strojírenství

⁸⁰ KRAUS. s. 343.

⁸¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

⁸² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

⁸³ FRONEK. s. 786.

⁸⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 2.

2. technika, inženýrství

Měli bychom dodat, že Kraus u lexému inženýr uvádí francouzský původ, ve slově inženýring se tedy spojují dva různé původy. My lexém zahrneme do rozboru hesel, protože byl přijat z angličtiny, o čemž nejzřetelněji svědčí zakončení –ing. Samotný výraz inženýr rozebírat nebudeme, zaprvé se jedná o slovo původu francouzského, za druhé v českém jazykovém systému již zdomácněl jako vysokoškolský titul. Úzká souvislost je mezi zdomácnělým výrazem a lexémem inženýring patrná, nasvědčuje tomu i definice v Novém akademickém slovníku cizích slov: „poskytování inženýrských služeb...zavádění informačních a řídicích systémů“⁸⁵. Čeština si ponechala vlastní výraz strojírenství a využila cizího slova spíše v jeho druhém významu:

„Strojírenská firma, jejímž dominantní oborem činnosti je inženýring“⁸⁶

Domníváme se, že vyhovujícím ekvivalentem je zdomácnělé inženýrství, v podstatě se jedná pouze o rozdíl v zakončení: anglické –ing proti českému –ství, proto se, podle našeho názoru, jedná o jev povahy celospolečenské.

Know-how⁸⁷

- a) původní grafická podoba: know-how
- b) know-how, subst. neskl. s., m., ž.

Zařazení k rodu se v příručkách liší.

c) Anglické substantivum se skládá ze dvou částí, které původně byly samostatné a význam jim odpovídá, doslovný překlad by zněl „vědět jak“, Fronek přeložil výraz jako „odborné nebo technické znalosti...schopnosti v určité oblasti“⁸⁸. Význam v češtině se shoduje s původním, ale rozdíl je v příznaku formálnosti, pro angličtinu jde o lexém neformální, zatímco v češtině se primárně jedná o výraz ekonomický, tedy odborný: „souhrn výrobních a obchodních znalostí“⁸⁹, i když např. Martincová uvádí ve druhém bodě hesla slovo ve významu neodborném, běžném: „pravidla a postup při vykonávání nějaké činnosti“⁹⁰, nám se tento význam jeví bližší původnímu anglickému použití.

⁸⁵ KRAUS. s. 363.

⁸⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 4.

⁸⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

⁸⁸ FRONEK. s. 843.

⁸⁹ KRAUS. s. 412.

⁹⁰ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině*. s. 129.

Původně se jedná o složený výraz, přičemž víme, že je pro taková spojení obvyklé, že u nich nedochází k adaptaci. Zůstala zachována jak grafická podoba, tak nesklonnost. Výraz byl přijat zejména pro potřeby ekonomické sféry a jak je z překladu nebo vysvětlení významu patrné, čeština nemá odpovídající jednoslovný ekvivalent, navíc podle Martinové je možno se s lexémem setkat i mimo odbornou oblast, což svědčí o rozšiřování výrazu i do jiných vrstev.

Koncern

- a) původní podoba slova: concern
- b) koncern, -u, subst. m. neživ.
- c) Anglický výraz může zastupovat dva slovní druhy, podstatná jména a slovesa, pro naše potřeby postačí srovnání se substantivními významy slova:

1. záležitost
2. zodpovědnost
3. starost, znepokojení
4. podnik

V tomto případě anglicismus v češtině vystihuje zvláštní druh společnosti, podniku, jehož specifika Kraus popisuje takto: „sdružení různorodých podniků (výrobních, dopravních, obchodních i bank), právně samostatných, s vertikální strukturou výroby (na rozdíl od trastu)⁹¹. Tento popis se odráží i v našem excerptu, máme na mysli to, že se koncern skládá z různých závodů:

„zázemí moderního závodu mezinárodního koncernu“⁹²

Čeština nemá vlastní slovo, které by odpovídalo významu tohoto speciálního druhu společnosti, proto ho hodnotíme jako anglicismus přejatý z vnitrojazykových důvodů. Navíc proběhla grafická a morfologická adaptace, a uživatelům tudíž nečiní žádné potíže ho používat.

Leader, lídr

- a) původní grafická podoba: leader
- b) leader, lídr, -a, subst. m. živ.
- c) Anglický lexém má několik významů, ale všechny je spojuje význam slovesa „to lead“ – vést, od něhož jsou odvozeny.

⁹¹ KRAUS. s. 427.

⁹² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

1. vůdčí osobnost, čelný představitel většinou země nebo organizace
2. vedoucí, předák, organizátor - tentokrát se na rozdíl od předchozího bodu nejedná o slovo ve smyslu politickém, spíše sportovním, obchodním apod.
3. koncertní mistr
4. úvodník

Čeština přejala první dva významy, mezi nimiž není příliš velký rozdíl, pokud je chápeme obecně. Podle našeho mínění právě ona všeobecnost významu přispěla k uchycení výrazu v českém lexiku. Kraus heslo rozebírá poměrně detailně:

1. vůdce nějakého společenství (zájmového, pracovního, politického), předák
2. vynikající sportovec nebo mužstvo – v publicistickém stylu
3. vedoucí hlas džezové nástrojové skupiny⁹³

Naše excerpta se shodují s významem popsaném v prvním bodě:

„vychází v licenci Spotlight Verlag, evropského leadera ve vydávání jazykových časopisů“⁹⁴

„leader na trhu dodávek froté výrobků“⁹⁵

„dynamický lídr se zaměřením na výsledky“⁹⁶

Lexém hodnotíme jako jev vnitrojazykový, v češtině neexistovalo původní pojmenování, které by se naprosto shodovalo s významem slova lídr. Ještě bychom chtěli dodat, že bychom preferovali spíše počeštěnou, hláskově zjednodušenou variantu, když už byla vytvořena.

Leasing

- a) původní grafická podoba: leasing
- b) leasing, -u, subst. m. neskl.
- c) Fronek lexém vyjádřil v češtině jednoduše slovy „nájem nebo pronájem“⁹⁷.

Martincová ale specifikuje význam anglicismu v češtině: „pronájem výrobků, výrobních prostředků za pevně sjednané nájemné a úrok s tím, že pronajatý předmět

⁹³ KRAUS. s. 475.

⁹⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

⁹⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

⁹⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

⁹⁷ FRONEK. s. 863.

může přejít po zaplacení jeho celé hodnoty do vlastnictví nájemce“⁹⁸. V excerptu se lexém vyskytl v takovéto souvislosti:

„účtování leasingu“⁹⁹

Domníváme se, že nemůžeme považovat domácí výrazy nájem nebo pronájem za ekvivalenty leasingu, bylo by to příliš zjednodušující, domácí výrazy nevyjadřují specifický význam anglicismu, proto jej hodnotíme jako vnitrojazykový jev.

Liabilities

- a) původní grafická podoba: liability, pl. liabilities
- b) liabilities, subst. neskl.
- c) Významy slova v angličtině shrneme do několika bodů:
 1. odpovědnost
 2. přítěž
 3. náchylnost
 4. pasiva, dluhy, finanční závazky

Do češtiny se přenesl poslední význam slova spojený s finanční sférou, jak dokládá i excerptum:

„oddělení liabilities (různé typy účtů, kreditní karty, investice apod.)“¹⁰⁰

Předpokládáme, že se jedná o nově přejetý lexém, protože se nevyskytuje v žádné z českých jazykových příruček. Podle excerpta usuzujeme, že se zmíněné oddělení zabývá speciálními finančními procesy a jevy. Přívlastek finanční by byl v tomto případě pravděpodobně příliš obecný, proto byl zvolen cizí výraz lépe vystihující podstatu věci. Výraz jsme shledali jevem vnitrojazykovým, protože jsme nenašli žádný ekvivalent.

Make-or-Buy

- a) původní grafická podoba: make or buy
- b) Make-or-buy, adj. neskl.
- c) Žádná z příruček toto sousloví nezaznamenává, a to ani anglické slovníky.

Proto jsme využili internetových zdrojů, abychom se dopátrali významu. Jednotlivé složky bychom přeložili jako: vyrobit nebo koupit. Tomu v podstatě odpovídá i význam sousloví obvykle v podobě make or buy decision, vysvětlení z anglických

⁹⁸ MARTINCOVÁ. Nová slova v češtině. s. 141.

⁹⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹⁰⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

internetových stránek bychom přeložili jako rozhodnutí, zda je výhodnější si předmět, součástku vyrobit sám, nebo ji koupit od dodavatele¹⁰¹. Adjektivní postavení sousloví i v češtině naznačuje následující excerptum:

„podpora vedení nákupu Make-or-Buy projektů“¹⁰²

Pokud bychom chtěli excerptum převést do češtiny, odpovídala by tomu například podoba: podpora vedení nákupu projektů výroby, nebo koupě. Podle našeho názoru v češtině existují ekvivalentní vyjádření jednotek v sousloví, český překlad je možný, proto hodnotíme celý výraz spíše jako celospolečenský.

Management

- a) původní grafická a zvuková podoba: management
- b) management, -u, subst. m. neživ.
- c) Anglické slovníky uvádí celkem tři základní významy:
 1. řízení, vedení, správa organizace
 2. skupina lidí, kteří vedení provádí
 3. zvládnutí, např. nějaké situace, v tomto případě se netýká primárně významu pracovního

Do češtiny se přenesly především významy spojené s profesním prostředím, uvádí je české jazykové příručky, ze kterých jsme čerpali. První je význam „teorie a praxe řízení podniku“¹⁰³, případně správa nějakého specifického oddělení ve firmě. Tento bod mezi významy Martincová i Kraus doplňují označením ekonomický, význam tedy nese příznak odbornosti.

„Zkušenosti s managementem sítě prodejen“¹⁰⁴

V pořadí druhý význam se také shoduje s angličtinou, jedná se o skupinu manažerů řídicích podnik.

„Reporting zahraničnímu managementu“¹⁰⁵

Také třetí význam, tedy zvládnutí, řízení situace nebo problému, můžeme ilustrovat excerpty. Pro tyto příklady je specifické jejich spojení s jinými anglickými slovy, my jsme se setkali se dvěma užitími tohoto významu, ovšem opět je zde těsně

¹⁰¹ *Business Dictionary.com* [online]. c2007-2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.businessdictionary.com/definition/make-or-buy-decision.html>>

¹⁰² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 4.

¹⁰³ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině*. s. 151.

¹⁰⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 2.

¹⁰⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 27.

propojena problematika administrativy, protože se v obou případech jedná o spojení označující činnosti, které by měl manažer ovládat:

„sebeřízení a life management“¹⁰⁶ (sebeřízení a management života)

„time management“¹⁰⁷ (management času)

Z míry grafické adaptace můžeme usuzovat, že výraz management čeština přijala až po tom, co se v ní vyskytl lexém manažer, přičemž obě slova jsou motivována stejným anglickým slovesem „to manage“. Lexém management ještě nedosáhl úrovně počestění jako slovo manažer, ale opět došlo k situaci, kdy čeština neměla vhodný výraz, který by mohl toto pojmenování zastoupit, a proto se přejímka jeví jako vhodné řešení. Pro mluvčí z ekonomické oblasti znalé angličtiny bylo pravděpodobně přirozené vypůjčit si již vytvořené slovo, nemuseli tedy vytvářet žádné odvozeniny ze slova manažer.

Manažer, manažerka, manažerský

a) původní grafická podoba: manager

b) manažer, -a, subst. m. živ., manažerka, -y, subst. ž., manažerský, adj.

Maskulinní substantivum manažer se stalo fundujícím slovem pro přechýlené pojmenování a adjektivum. Anglické slovníky uvádí pro femininum heslo „manageress“¹⁰⁸, které do češtiny neproniklo. I v angličtině je primární výraz manager, který může zastupovat oba rody.

„Manažer/ka firemních prodejen“¹⁰⁹

„manažerské schopnosti“¹¹⁰

c) V angličtině se setkáváme se třemi základními významy slova:

1. osoba zodpovědná za vedení podniku, ředitel/ka, vedoucí, šéf/ka¹¹¹
2. osoba zabývající se obchodními záležitostmi herců, zpěváků apod., s tímto bodem souvisí ještě slovo ve významu sportovní manažer, může znamenat také trenér
3. organizátor/organizátorka¹¹², tentokrát neznamená ve významu profesním

¹⁰⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 6.

¹⁰⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 6.

¹⁰⁸ HORNBY, A. S. *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 019431538X. s. 717.

¹⁰⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 2.

¹¹⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹¹¹ FRONEK. s. 919.

České jazykové příručky se shodují v bodech 1. a 2., tedy ve významu vedoucí pracovník a zástupce veřejně známých osobností, příp. organizátor společenských akcí apod. Ani jedna z českých příruček ale neuvádí lexém ve významu sportovní trenér. Všechny definice popisují heslo ve významu profesním.

Ve zkoumaném materiálu se lexém manažer vyskytoval hojně, a to jako obecné pojmenování pro pracovníky ve vyšších pozicích, pokud byly tyto případy blíže specifikovány, dělo se tak poměrně neurčitým rozdělením na střední, vyšší, případně top manažery.

„Seminář je určen pro manažery, veřejně vystupující odborníky, prodejce, tiskové mluvčí, sekretářky, členy projektových týmů, výrobní školitele.“¹¹³

„Seminář je určen pro střední a vyšší manažery.“¹¹⁴

K excerptu „top manažer“¹¹⁵ bychom na tomto místě chtěli podotknout, že jsme tento přívlastek neshledali jako jev vnitrojazykový vzhledem k tomu, že by se dal nahradit odpovídajícím domácím ekvivalentem nejvyšší nebo vrcholný. Přesto uživatelé slovní zásoby administrativy preferují cizí nesklonný výraz. Domníváme se, že k tomu došlo, protože lexém top je českým mluvčím dnes dostatečně srozumitelný, a proto bylo do terminologie rozdělení managementu přijato sousloví již hotové, také může hrát roli stručnost slova.

Nejprve jsme se zmínili o uplatnění pojmenování manažer ve svém obecném významu, ale v inzerátech na konkrétní pracovní místa bylo substantivum specifikováno přívlastky. V těchto případech je velmi patrná rozkolísanost názvů:

1. Název je celý v angličtině, v závorce uvádíme vlastní překlad názvu.

„Sales manager“¹¹⁶ (manažer prodeje, obchodní manažer)

„Finance manager“¹¹⁷ (finanční manažer)

2. Název se vyskytuje v češtině s adaptovaným anglicismem.

„Manažer nákupu a logistiky“¹¹⁸

„Obchodní manažer“¹¹⁹

¹¹² FRONEK, s. 919.

¹¹³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

¹¹⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

¹¹⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹¹⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹¹⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹¹⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹¹⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

3. V názvu dochází ke spojení českých a anglických slov, nebo se graficky neadaptované anglicismy mísí s českými přívlastky, případně se ohýbají.

„Manager kvality“¹²⁰

„Nákupní Manager“¹²¹

„Technicko-obchodní manager“¹²²

„projekt manažer“¹²³

Abychom dostáli zadání bakalářské práce a rozebrali všechny anglicismy, s nimiž jsme se během zkoumání setkali, vytvořili jsme následující tabulku, v níž jsme uvedli názvy pracovních postů vyskytujících se v angličtině. Vzhledem k tomu, že se většina přívlastků vyskytla pouze ojediněle, a to právě ve spojení s lexémem manažer, nepovažujeme za nutné vyhrazovat těmto anglickým slovům prostor v rozboru jednotlivých hesel. Pokusili jsme se stručnou formou o překlad názvů manažerských pozic.

| Anglický název | Český překlad |
|--|---|
| Account Manager ¹²⁴ , Key Account Manager ¹²⁵ | Účetní manažer, Manažer klíčového účtu |
| Area Sales Manager ¹²⁶ , Sales Manager ¹²⁷ | Oblastní manažer prodeje, Manažer prodeje |
| Country Service Manager ¹²⁸ | Manažer oblastních služeb |
| Division Manager „glue stick“ ¹²⁹ | Manažer divize „glue stick“ |
| Export Manager ¹³⁰ | Manažer exportu |
| Finance Manager ¹³¹ | Finanční manažer |
| HR manažer ¹³² (human resources manager), Senior HR Manager ¹³³ | Manažer lidských zdrojů, Hlavní manažer lidských zdrojů |
| Marketing Manager Pharmaceuticals ¹³⁴ , Marketing Manager Healthcare ¹³⁵ | Marketingový manažer farmaceutik, marketingový manažer pro zdravotní péči |
| Operation, Finance Production a Logistic Manager ¹³⁶ | Manažer provozu, finanční výroby a logistiky |

¹²⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹²¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 5.

¹²² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

¹²³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 3.

¹²⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

¹²⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

¹²⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

¹²⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹²⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

¹²⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹³⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

¹³¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹³² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

¹³³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 3.

¹³⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

¹³⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

¹³⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

| | |
|-----------------------------------|--------------------|
| Production Manager ¹³⁷ | Manažer výroby |
| Program Manager ¹³⁸ | Programový manažer |
| Property Manager ¹³⁹ | Majetkový manažer |
| Sourcing Manager ¹⁴⁰ | Manažer zdrojů |
| Talent Manager ¹⁴¹ | Talentový manažer |

Jak je patrné z uvedených příkladů, kolísání v podobě názvů pracovních pozic je značné. Samozřejmě záleží na jednotlivých firmách, zda dají přednost českému pojmenování, nebo uplatní anglický název, zejména pokud se ve struktuře podniku dodržuje anglické názvosloví. Nám se oba tyto způsoby jeví jako přijatelné, je zachována určitá jednota, i když v případě anglických názvů by mnohdy nebylo příliš obtížné nalézt odpovídající sousloví skládající se z domácího přívlastku a adaptovaného lexému manažer. Ovšem hybridní tvary, ve kterých se mísí angličtina s češtinou, hodnotíme jako společenský jev, kdy se uživatel nemůže rozhodnout jakou formu zvolit, a tak spojí oba předešlé postupy, přestože by mohl využít název anglický, nebo jeho český ekvivalent.

Abychom zmínili všechny významy, které lexém manažer v češtině nabyl, neměli bychom opomenout neživotné maskulinum manažer (manažer, -u), které označuje program spravující počítačové systémy. V češtině došlo k přenesení významu slova, které se v angličtině nevyskytuje.

Lexém manažer se ve formě životného maskulina vyskytoval ve zkoumaném materiálu velmi hojně. Nový akademický slovník cizích slov charakterizuje výraz s významem řídící pracovník jako slovo terminologické povahy z oblasti ekonomie. Po zvážení míry adaptace do češtiny a faktu, že v českém systému neexistuje odpovídající jednoslovný ekvivalent, který by odpovídal významu jak ředitele, obvykle jediné nejvýše postavené osoby ve firmě, tak vedoucího pracovníka různých oddělení, jsme došli k závěru, že je nutné toto pojmenování hodnotit jako jev vnitrojazykový, a navíc již pevně zakotvený ve slovní zásobě administrativy.

Marketing, marketingový

- a) původní grafická podoba: marketing
- b) marketing, -u, subst. m. neživ., marketingový, adj.

¹³⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

¹³⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

¹³⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

¹⁴⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

¹⁴¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

Oba slovníky cizích slov uvádí i počestěnou podobu marketink, my tento výraz dokladovat nemůžeme, ve zkoumaném materiálu byla použita pouze původní forma.

Substantivum se stalo fundujícím slovem pro přídavné jméno marketingový.

„marketingový ředitel“¹⁴²

„marketingové strategie“¹⁴³

c) Tento lexém má v angličtině pouze jediný význam. Pro jeho popis se pokusíme přeložit definici oxfordského výkladového slovníku, protože Fronkovo heslo je popsáno pouze: „marketing, marketink“¹⁴⁴, což nevyhovuje našim potřebám. Hornbyho charakteristika významu by se dala přeložit jako činnost předvádění, reklamy a prodeje výrobku firmy co nejúčinnějším způsobem¹⁴⁵.

Význam slova v češtině odpovídá původnímu významu, Krausova definice vypadá následovně: „metoda usměrňování a aktivního ovlivňování hospodářské činnosti podle potřeb trhu“¹⁴⁶. Podle obou slovníků cizích slov se jedná o ekonomický termín, stejně jako v angličtině, což je dáno významem slova úzce spjatým s prostředím obchodu a podnikání, my toto tvrzení můžeme podložit excerpty, z nichž je patrné, že je marketing považován za součást řízení podniku:

„VŠ vzdělání v oboru marketing“¹⁴⁷

„realizací marketingových a obchodních strategií“¹⁴⁸

Jak naznačují definice významu lexému, v češtině neexistuje původní jednoslovný výraz, kterým by se slovo cizí dalo nahradit, proto jej považujeme za lexém přejatý z potřeb vnitrojazykových.

Monitoring

a) původní grafická podoba: monitoring

b) monitoring, -u, subst. m. neživ.

Během excerptce jsme se setkali ještě s příbuzným lexémem pojmenovávajícím osobu, a to monitor. Toto substantivum se v češtině již vyskytuje, navíc je společně

¹⁴² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹⁴³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 6.

¹⁴⁴ FRONEK. s. 925.

¹⁴⁵ HORNBY. s. 722.

¹⁴⁶ KRAUS. s. 505.

¹⁴⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 2.

¹⁴⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

s anglicismem latinského původu, proto se mu nevěnujeme zvlášť a pouze zde uvedeme excerptum:

„Monitor klinických studií“¹⁴⁹

c) Fronek zpracovává dva základní významy hesla:

1. odposlouchávání
2. kontrola, kontrolování, sledování¹⁵⁰

Monitoring bývá nahrazen výrazem monitorování, který je mnohem více adaptován na domácí systém, i když základ obou výrazů bychom našli v latině.

Martincová poměrně detailně popisuje významy lexému:

1. sledování něčeho pomocí monitorovacího zařízení
2. soustavné sledování, pozorování, kontrolování něčeho
3. instituce nebo skupina lidí; provádějící monitorování¹⁵¹

Naše excerpta se shodují s druhým významem, jak by z nich mělo být patrné:

„monitoring prací vtahujících se k legislativě činnosti v odvětví elektroenergetiky ČR a EU“¹⁵²

„Monitoring konkurence“¹⁵³

Přijetí lexému do českého lexika nepovažujeme za vnitrojazykový jev, protože se domníváme, že monitoring mohl být nahrazen substantivem monitorování, které se vyskytovalo v českém lexiku již dříve a jeho význam se naprosto shoduje s anglicismem monitoring, jak dokládá i Nový akademický slovník, který v heslu monitoring odkazuje na monitorování¹⁵⁴.

Notebook¹⁵⁵

- a) původní grafická podoba: notebook
- b) notebook, -u, subst. m. neživ.
- c) V angličtině se vyskytuje dvojice významů:
 1. zápisník, notes
 2. malý a lehký přenosný počítač

¹⁴⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 2.

¹⁵⁰ FRONEK. s. 968.

¹⁵¹ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině*. s. 168.

¹⁵² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹⁵³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

¹⁵⁴ KRAUS. s. 531-2.

¹⁵⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

Do češtiny se lexém přenesl až se vznikem nového druhu počítače typického svými malými rozměry. V českém jazyce nebylo vytvořeno jednoslovné pojmenování pro tento přístroj z oblasti informační technologie, nejmýšlivěji by se snad anglicismus dal nahradit souslovím přenosný počítač, ale je upřednostněn ekonomičtější cizí výraz, podle našeho názoru se jedná, podobně jako mezi ostatními pojmenováními z oboru informatiky, o vnitrojazykový jev.

Planning¹⁵⁶

- a) původní grafická podoba: planning
- b) planning, subst. neskl.
- c) Jak se dá odvodit už z grafické podoby, tento anglicismus lze přeložit jako „plánování“¹⁵⁷. Nepochybuje o umístění anglicismu do kategorie jevů celospolečenských.

Print, printový

- a) původní grafická podoba: print
- b) printu, -u, subst. m. neživ., printový, adj.
- c) Jednotka print v angličtině zastupuje jak podstatné jméno, tak sloveso, nám pro srovnání postačí významy substantivní:

1. tisk, písmo
2. tisk publikací
3. reprodukce, grafický list, fotografická kopie
4. potištěná tkanina
5. otisk, stopa

Všechny uvedené významy spojuje jejich souvislost s tiskem v různých podobách. Tento nejobecnější význam se přenesl i do češtiny, jediná Martincová zaznamenává adjektivum printový:

1. týkající se tisku, tištěný; tiskový
2. vztahující se k novinám, časopisům apod.¹⁵⁸

Domníváme se, že by v excerptech mohly být anglicismy nahrazeny českými lexémy tisk a tiskový, aniž by došlo ke změně významu, tudíž tento jev hodnotíme jako celospolečenský:

¹⁵⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹⁵⁷ FRONEK. s. 1171.

¹⁵⁸ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině* 2. s. 345.

„obchodní aktivity v oblasti printových i webových aktivit“¹⁵⁹

„obch.akt. v printu i webu“¹⁶⁰

Production

- a) původní grafická podoba: production
- b) production, subst. neskl.
- c) Fronek zmiňuje několik základních významů slova:
 - 1. výroba, produkce
 - 2. tvorba
 - 3. produkce v uměleckých sférách – filmová, divadelní atd.¹⁶¹

Podobnost anglicismu production se slovem produkce je velmi zřetelná, opět slovo můžeme označit za pojmenování mezinárodní. Existence domácího výrazu produkce zřejmě zapříčinila, že se anglicismus vyskytuje pouze ojediněle v českém systému. Žádný z autorů českých publikací ho nezařadil do výčtu svých hesel. Excerptum jsme rozebírali již ve spojitosti s lexémem industry, ale pro přehlednost uveďme excerptum i s možným překladem „výroba (případně produkce) a průmysl“ ještě jednou:

„Production & Industry“¹⁶²

V tomto případě jsme si naprosto jisti zařazením lexému do kategorie celospolečenské, čeština nabízí ekvivalenty výroba nebo produkce.

Purchasing

- a) původní grafická podoba: purchasing
- b) purchasing, subst. neskl.

Žádná z českých jazykových příruček lexém neuvádí, proto se domníváme, že se lexém ještě neadaptoval a zůstává nesklonný, pokud by ale mělo dojít k zařazení do morfologického systému, jistě by se skloňoval jako substantiva stejně zakončená, např. koučing/monitoring/reporting, -u.

c) V angličtině je slovo odvozeno od slovesa „to purchase“ znamenajícího koupit, tudíž bychom tvar purchasing přeložili do češtiny jako koupě nebo

¹⁵⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

¹⁶⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

¹⁶¹ FRONEK. s. 1166.

¹⁶² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 2.

nakupování. Z excerpta se nedá příliš mnoho odvodit, lexém zapadá do řady ostatních neadaptovaných anglicismů:

„Purchasing, sourcing, SCM – exekutivní linie“¹⁶³

Z toho, že se lexém nevyskytuje v žádné české publikaci, vyvozujeme, že se jedná o lexém v češtině nový. Jeho výskyt hodnotíme jako celospolečenský, protože existují ekvivalentní česká vyjádření.

Recruitment¹⁶⁴

a) původní grafická podoba: recruitment

b) recruitment, -u, subst. m. neživ.

c) Význam anglického lexému můžeme popsat jako nábor nových členů do pracovních pozic, ale i do armády nebo jiných organizací. Martincová k významu v češtině uvádí: „nábor pracovníků; oblast takové profesní činnosti“¹⁶⁵. Přestože lexém neprošel hláskovými adaptacemi, zařadil se do morfologického systému češtiny. Jak Martincová poznamenává, jedná se o pojmenování z oblasti managementu, domníváme se, že pro tuto činnost v češtině neexistuje odpovídající jednoslovný ekvivalent, jedině snad nábor se mu přibližuje, ale recruitment je přeci jen specifitější, a proto ho považujeme za vnitrojazykový jev.

Reporting

a) původní grafická podoba: reporting

b) reporting, -u, subst. m. neživ

c) Opět jsme narazili na slovo zakončené sufixem –ing, který angličtina používá třeba pro vytvoření gerundia ze sloves, český význam je odvozen spíše od slovesa jako takového, tentokrát „to report“ – hlásit, oznámit, referovat. Pro Honbyho je lexém reporting spojen s čistě žurnalistickým významem: prezentace a psaní zpráv v televizi, rádiu a novinách¹⁶⁶. Naproti tomu Fronek má na mysli i jiné aspekty a v druhém bodě hesla zmiňuje význam v managementu: „vykazování“¹⁶⁷. S tímto překladem se shoduje i Martincová, pouze drobně se odlišuje, když používá pojem „výkaznictví“¹⁶⁸. V našich excerptech jsme se setkali s užitím lexému blíže

¹⁶³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹⁶⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

¹⁶⁵ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině 2*. s. 384.

¹⁶⁶ HORNBY. s. 1245.

¹⁶⁷ FRONEK. s. 1245.

¹⁶⁸ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině 2*. s. 388.

nespecifikovaným (první dvě excerpta), ale také s lexémem užitým v užších souvislostech, ze kterých nám zřetelněji vystupuje význam slova, tj. vytváření zpráv o stavu příslušné sekce pro potřeby nadřízených.

„zkušenosti s tvorbou strategie, reportingů, analýz“¹⁶⁹

„požadují finanční analýzu a reporting firemních dat“¹⁷⁰

„pravidelný reporting nadřízenému“¹⁷¹

„reporting mateřské společnosti“¹⁷²

Lexém reporting hodnotíme jako jev celospolečenský, protože, jak nám ukázaly slovníky, čeština má slovo odpovídajícího významu – „vykazování“, ale uživatelé dávají přednost spíše anglicismu.

Sales, Sales Force, Sales Representative

a) původní grafická podoba: sales, sales force, sales representative

b) sales, subst., adj. neskl.; sales force, neskl.; sales representative neskl.

Obě slovní spojení zahrnujeme do jednoho rozboru, protože obsahují totožný lexém sales a v excerptech se vyskytly pouze ojedinele.

c) Nejprve se budeme věnovat společné části všech excerpt tohoto bodu, tedy lexému sales. Podle Fronkova slovníku význam můžeme shrnout do dvou bodů lišících se slovnědruhovou platností:

1. odbyt

2. prodejní, odbytový¹⁷³

S lexémem sales v platnosti substantiva jsme se setkali pouze jednou v následujícím spojení:

„Sales & Marketing“¹⁷⁴

Tato jednotka není uvedena v žádné české jazykové publikaci, s nimiž jsme pracovali, proto se spolehneme na Fronkův slovník, myslíme si, že překlad odbyt je adekvátní a dal by se ekvivalentně použít v excerptu, které by pak mělo podobu „odbyt a marketing“.

Nyní můžeme přejít ke dvěma zbývajícím slovním spojení. S prvním souslovím sales force jsme se v žádné z jazykových příruček nesekali, proto nám musí

¹⁶⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

¹⁷⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹⁷¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

¹⁷² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

¹⁷³ FRONEK. s. 1292.

¹⁷⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 2.

postačit překlad jednotlivých částí, adjektivní část sales jsme již přeložili jako obytový nebo prodejní, zatímco force ve svém nejobecnějším smyslu znamená síla. Sousedství v excerptu bychom tedy mohli nahradit českým ekvivalentem „prodejní síla“:

„v oblastech Sales Force a marketingu“¹⁷⁵

V druhém případě je pro nás situace o něco příznivější, pravděpodobně je spojení sales representative běžnější, protože Fronek jej uvedl ve svém slovníku a přeložil jej jako „obchodní zástupce“¹⁷⁶. Opět se přikláníme k názoru, že by české vyjádření v excerptech plnilo stejnou funkci jako pojmenování cizí:

„Sales Representative pro divizi Industry – Lepidla, lepicí pásky“¹⁷⁷

„Sales representative (obor IT)“¹⁷⁸

Domníváme se, že si jsou všechny zmíněné překlady rovny s anglickými výrazy, a to jak sémanticky, tak i z hlediska ekonomičnosti, a proto jsme dospěli k závěru společnému pro všechny tři výrazy tohoto bodu, hodnotíme je jako jevy celospolečenské.

Server

a) původní grafická podoba: server
b) server, -u, subst. m. neživ.
c) Slovo má v angličtině čtyři základní významy, všechny je spojuje motivace jediným slovesem „to serve“ - sloužit, servírovat.

1. podávající hráč (ve sportu)
2. ministrant
3. podnos, ták
4. počítačový program nebo počítač sám řídící počítačovou síť

Do češtiny se přenesl pouze poslední z významů, který je v obou jazycích spojený s oblastí informačních technologií. Příručky jej charakterizují jako výkonný centrální počítač v počítačové síti, v excerptu s jedná o speciální druh serveru:

„hledá šéfredaktora finančního serveru FinWeb.cz“¹⁷⁹

¹⁷⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 3.

¹⁷⁶ FRONEK. s. 1245.

¹⁷⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 3.

¹⁷⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 3.

¹⁷⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

Jak je známo, obor informačních technologií je jedním z nejprudčeji se rozvíjejících oborů moderní doby. Tento fakt vede k neustálé potřebě pojmenovávat nově vzniklé procesy a předměty, a proto se zde se často setkáme s přijetím cizích jednotek do jazyka. V těchto případech je přejímání určitě vhodnějším řešením než složité vymýšlení domácích výrazů, pro které by bylo obtížné uchytil se v lexiku, když existují již vytvořené výrazy internacionálního charakteru, server patří mezi jevy vnitrojazykové.

Sourcing

a) původní grafická podoba: sourcing

b) sourcing, subst. neskl.

c) V angličtině se primárně vyskytuje substantivum „source“ znamenající zdroj, pramen. Z formy našeho excerpta je ale patrné, že bylo odvozeno ze slovesa „to source“, Fronek toto sloveso nezaznamenal, Hornby ho shrnul do jednoho bodu, český překlad by se ve shodě s významem substantiva dal vyjádřit slovem pramenit. Hornby navíc přidal poznámku, že jde především o význam přenesený do prostředí obchodu. My jsme se s lexémem setkali ve dvou případech:

„Purchasing, sourcing, SCM – exekutivní linie“¹⁸⁰

„Sourcing Manager“¹⁸¹

Pokusili jsme se o překlad obou excerpt, samostatný výskyt v prvním excerptu bychom přeložili jako práce se zdroji, druhé sousloví nejspíš jako zdrojový manažer. Z publikací, se kterými pracujeme, se mnoho nedozvídáme o tomto excerptu a nevíme přesně, jaký druh činnosti lexém pojmenovává, proto jsme se rozhodli vyhledat definici termínu na internetu. Z anglické verze internetové encyklopedie Wikipedia jsme se dozvěděli, že tento obchodní termín zahrnuje množství zprostředkovatelských činností, především hledání, hodnocení a zajištění spolupráce s dodavateli zboží nebo poskytovateli služeb¹⁸². Tomuto významu je zřejmě nejpodobnější český lexém zprostředkování, ale neodvažujeme se tvrdit, že přesně vystihuje všechny konotace anglicismu sourcing, proto se spíše přikláníme k tvrzení, že je sourcing vnitrojazykovým jevem v českém jazyce.

¹⁸⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

¹⁸¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

¹⁸² *Wikipedia: The Free Encyclopedia: Sourcing* [online]. Poslední úprava 5.dubna 2009 [cit. 9. dubna 2009]. URL: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Sourcing>>

Trénink

- a) původní grafická podoba: training
- b) trénink, -u, subst. m. živ.
- c) Charakteristiku anglického významu slova shrneme do dvou bodů:
 - 1. školení, výcvik, instruktáž
 - 2. fyzické cvičení

V českém jazyce se nejedná o novou lexikální jednotku, to můžeme odvodit i podle míry formální adaptace. Je zajímavé, jak do češtiny pronikaly významy lexému. Primárně se v češtině uchytilo slovo ve významu sportovním, jak jej zachycuje Kraus: „dlouhodobý soustavný proces zaměřený k přípravě sportovců po stránce fyzické i psychické na dosahování vrcholných výkonů“¹⁸³. Jedině Martincová zaznamenala druhý význam, jenž se v češtině začal objevovat pravděpodobně nedávno: „organizovaný nácvik pracovních, komunikačních apod. dovedností“¹⁸⁴. Právě tento druhý význam z oblasti profesní se vztahuje i k našemu excerptu z lexika administrativy:

„Trénink a coaching“¹⁸⁵

Lexém považujeme za jev vnitrojazykový, a to v případě obou významů. Slovo ze sportovní terminologie se v češtině vyskytuje již poměrně dlouho a našlo si své místo, dovoluujeme si tvrdit, v jazykovém centru. Ale i v druhém významu se nám lexém jeví jako potřebný, protože si nemyslíme, že by domácí jednotky, např. školení, vyjadřovaly přesně tentýž význam, z našeho pohledu je trénink nějaká aktivní činnost, na rozdíl od již zmíněného školení, které může vyvolávat představu pasivity posluchačů apod.

Unit

- d) původní grafická podoba: unit
- e) unit, subst. neskl.
- f) Význam anglického lexému se dá shrnout do dvou bodů:
 - 1. jednotka, celek
 - 2. skupina, oddělení

¹⁸³ KRAUS. s. 818.

¹⁸⁴ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině* 2. s. 483.

¹⁸⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 4.

V češtině se vyskytují slova podobného základu, např. unie, unitární, takže by se dalo říci, že se jedná do určité míry o slova mezinárodní povahy. S anglicismem jsme se setkali pouze v jediném případě, a to ve spojení s dalšími anglickými lexémy:

„Director Business Unit Czech Republic“¹⁸⁶ (ředitel obchodního oddělení Česká republika)

Anglicismus se nevyskytuje v žádné české publikaci a ojedinělý výskyt v excerptech také naznačuje, že se nejedná o lexém, který by se měl v krátké době zařadit do českého jazykového systému. Myslíme si, že anglicismus byl použit za účelem zachování jednoty názvu pracovní pozice. Čeština nabízí ekvivalentní vyjádření, proto hodnotíme lexém unit za celospolečenský.

Web, webový

a) původní grafická podoba: Web

b) web, -u, subst. m. neživ., webový, adj.

c) Lexém web v angličtině znamená síť, a to v různých významech, podstatná je ale pro nás grafická podoba, protože do češtiny se přenesl význam slova, které má v angličtině na počátku vždy velké písmeno: the Web nebo se také vyskytuje v souloví World Wide Web. V tomto případě se jedná o internetovou síť, využijeme Krausovu definici: „internetová služba (síť) propojující navzájem různé zdroje informací“¹⁸⁷. V češtině není nutné slovo začínat majuskulí, abychom oddělili významy lexému, tento jev je patrný v excerptech:

„obch. akt. v printu i webu“¹⁸⁸

„obchodní aktivity v oblasti printových i webových aktivit“¹⁸⁹

Stejně jako v případě většiny dalších anglicismů z oblasti výpočetní technologie, čeština přejala cizí pojmenování i s nově vzniklou skutečností. Jedná se o jev vnitrojazykový, čeština nemá vlastní ekvivalent.

5.2.2. Rozbor iniciálových zkratk a zkratkového slova

Během excerptce jsme se setkali i s iniciálovými zkratkami a zkratkovým slovem vzniklými z anglických pojmenování, domníváme se, že je vhodné anglicismy tohoto typu také do rozboru zařadit, ale protože se jedná o odlišný druh jazykových

¹⁸⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 5.

¹⁸⁷ KRAUS. s. 860.

¹⁸⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

¹⁸⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 7.

jednotek, vyčlenili jsme je do zvláštního oddílu. Rozhodli jsme se upravit strukturu rozboru hesel vzhledem k jejich odlišné povaze. Vždy jsme nejprve uvedli, z jakých lexémů iniciálová zkratka nebo zkratkové slovo vznikly, pokusili jsme se přeložit slovní spojení do češtiny a v závěru jsme zhodnotili význam nezkráceného sousloví a přiřadili k jevům motivovaným vnitrojazykově, nebo celospolečensky. Rozbor hesel vypadá takto:

Iniciálová zkratka nebo zkratkové slovo

- a) původní nezkrácená podoba
- b) překlad a význam

V několika případech jsme opět byli nuceni použít internet k dohledání významu zkratk, přestože jsme si vědomi nespolehlivosti tohoto média. Nicméně někdy jde o pojmenování natolik specializovaná, že se nevyskytují v anglických slovnících. Při určování do kategorie jevů vnitrojazykových a celospolečenských se budeme rozhodovat podle plné podoby vyjádření. Je nutné podotknout, že v případě zkratk se vždy vychází z neadaptovaných původních anglických lexémů, i když někdy se iniciálová zkratka původního anglického vyjádření shoduje s českou podobou, v takových případech se většinou jedná o slova mezinárodního charakteru.

Jedním ze základních důvodů užívání zkratk je jejich stručnost, ekonomičnost, té se samozřejmě plná vyjádření nemohou rovnat. Nicméně nevýhodou zkratk je jejich nesrozumitelnost pro čtenáře, kteří se s takovou zkratkou nikdy dříve nesetkali.

B2B

- a) původní nezkrácená podoba: business to business

b) Sousloví business to business by se v češtině dalo vyjádřit jako „obchod obchodu“. Význam této zkratky jsme odvodili z internetového slovníku Cambridge, jedná se o vzájemné obchodní transakce mezi různými společnostmi nebo firmami, nezahrnuje obchodování se zákazníky z řad veřejnosti¹⁹⁰. Jak je patrné i z excerpt, B2B zkracuje pojmenování zvláštní obchodní oblasti:

„Zaměstnanec na této pozici bude zodpovědný za realizaci B2B obchodních zakázek se stávajícími zákazníky“¹⁹¹

¹⁹⁰ Cambridge: Dictionaries Online: Definition B2B [online]. c2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.dictionary.cambridge.org/define.asp?key=101613&dict=CALD>>

¹⁹¹ Hospodářské noviny: příloha Kariéra. Č. 14. s. 3.

„B2B v průmyslové oblasti je výhodou.“¹⁹²

Neznáme české ekvivalentní vyjádření, kterým by se anglické sousloví dalo nahradit, náš vlastní překlad, podle našeho názoru, nevystihuje podstatu vyjádření dostatečnou měrou, proto ho hodnotíme jako jev vnitrojazykový.

CEO, CFO, COO

a) původní nezkrácená podoba: CEO - Chief executive officer¹⁹³

CFO – Chief financial officer¹⁹⁴

COO – Chief operating officer¹⁹⁵

b) S překladem nám tentokrát velmi pomohl internetový článek „Naučte se vyznat ve vizitkách“ zabývající se právě cizími názvy pracovních pozic. Překvapilo nás, že původně tříčlenný výraz anglický se v češtině vyjádří pouze dvěma slovy: CEO – generální ředitel, CFO – finanční ředitel, COO – provozní ředitel¹⁹⁶, i když v inzerátu je upřednostněna co nejstručnější možná podoba:

„Top manager – CEO, COO, CFO, Production Manager“¹⁹⁷

Dospěli jsme k závěru, že v případě celého nezkráceného pojmenování je čeština schopná se ekvivalentně vyjádřit, proto všechna tři pojmenování zařadíme do kategorie jevů celospolečenských.

CRA

a) původní nezkrácená podoba: Clinical research associate¹⁹⁸

b) Tomuto slovnímu spojení jsme se věnovali již v předchozí části práce, ale ještě jednou zde pro úplnost uvedeme možný překlad „spolupracovník klinického výzkumu“ a excerptum:

„zkušenost na pozici CRA minimálně 1 rok“¹⁹⁹

¹⁹² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

¹⁹³ *Cambridge: Dictionaries Online: Definition CEO* [online]. c2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.dictionary.cambridge.org/define.asp?key=93618&dict=CALD>>

¹⁹⁴ *InvestorWords.com: CFO Definition* [online]. [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.investorwords.com/818/CFO.html>>

¹⁹⁵ *InvestorWords.com: COO Definition* [online]. [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.investorwords.com/1120/COO.html>>

¹⁹⁶ *idnes.cz: Naučte se vyznat ve vizitkách* [online]. Poslední úprava 5.června 2008 [cit. 9. dubna 2009]. URL: <http://podnikani.idnes.cz/naucte-se-vyznat-ve-vizitkach-dk1-firmy-rady.asp?c=A080603_985167_zamestnani_hru>

¹⁹⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

¹⁹⁸ *Wikipedia: The Free Encyklopedia: Clinical research associate* [online]. Poslední úprava 21. března 2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Clinical_research_associate>

¹⁹⁹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 2.

Jak jsme zmínili výše, spojení *clinical research associate* řadíme k celospolečenským jevům.

HR

a) původní nezkrácená podoba: *human resources*

b) Tomuto sousloví odpovídá české spojení „lidské zdroje“, v případě excerpt bychom názvy pracovních pozic přeložili jako (hlavní) manažer lidských zdrojů:

„Senior HR Manager“²⁰⁰

„HR manažer“²⁰¹

Nepochybná existence ekvivalentu lidské zdroje nasvědčuje tomu, že se jedná o celospolečenské vyjádření.

IT

a) původní nezkrácená podoba: *information technology*

b) Tentokrát můžeme původní sousloví přiřadit do kategorie slov mezinárodních, v češtině se setkáme s téměř totožným pojmenováním informační technologie. Zkratka IT v excerptech vystupuje v platnosti substantivní a adjektivní:

„možnost dalšího vzdělávání (jazyky, IT, profesní vzdělávání)“²⁰²

„znalosti v oblasti IT“²⁰³

„uživatelskou znalost IT“²⁰⁴

„IT Specialista“²⁰⁵

IT odpovídá zkrácenému pojmenování skutečnosti v obou jazycích a myslíme si, že spojení informační technologie je v současnosti poměrně běžné a srozumitelné a je upřednostňováno před cizím výrazem, proto bychom případný výskyt „*information technology*“ hodnotili jako celospolečenský jev.

MBA

a) původní nezkrácená podoba: *Master of Business Administration*.

b) Jedná se o zkratku pojmenování akademického titulu, jež Fronek přeložil jako „magistr pro obchodní administrativu“²⁰⁶, význam je naznačen i v excerptu:

²⁰⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 3.

²⁰¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 19. s. 2.

²⁰² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

²⁰³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

²⁰⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 14. s. 5.

²⁰⁵ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

„obdržíte britský vysokoškolský diplom a titul MBA Senior Executive“²⁰⁷

Žádná z českých příruček toto heslo neuvádí, z čehož usuzujeme, že tento titul se objevil v českém prostředí nově. Vzhledem k tomu, že zkratka náleží do skupiny akademických titulů, které by pravděpodobně měly být uznávány na mezinárodní půdě, není jakékoli počestění možné. Jde o pojmenování studijního oboru převzatého ze západních zemí, který neměl dosud v České republice obdoby. Převzetí anglické podoby bylo ve shodě s funkcí jednotky naprosto nevyhnutelné, řadíme k jednotkám vnitrojazykovým.

PC

a) původní nezkrácená podoba: personal computer

b) Sousloví odpovídá v češtině spojení „osobní počítač“, pro inzerenty je schopnost práce na počítači často nutná podmínka pro přijetí zaměstnance:

„znalost práce na PC“²⁰⁸

Domníváme se, že zkratka je v současnosti často užívaná a srozumitelná, na rozdíl od mnoha jiných zkratk, jež rozebíráme. Výskyt původní podoby tak běžný není, přesto bychom ho měli zařadit do jedné ze dvou stanovených kategorií, a to do celospolečenské.

PR

a) původní nezkrácená podoba: public relations

b) Fronek anglické sousloví překládá jako „styk s veřejností“²⁰⁹, čeština se s významem shoduje, pro upřesnění významu lexému doplníme definici ze Slovníku neologismů: „obor zabývající se vztahy k veřejnosti, komunikaci s ní; vytváření a uchovávání atraktivní pověsti osoby nebo organizace v očích veřejnosti“²¹⁰.

V excerptech se zkratka vyskytuje v platnosti substantivní i adjektivní:

„jak komunikovat a přesvědčit v dopisu, e-mailu, PR, inzerátu“²¹¹

„ovlivňující PR“²¹²

„Kariéra Speciál umožňuje reprezentaci firmám i školám formou klasické inzerce nebo v PR článkách“²¹³

²⁰⁶ FRONEK, s.933.

²⁰⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 5.

²⁰⁸ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 2.

²⁰⁹ FRONEK, s. 1145.

²¹⁰ MARTINCOVÁ. *Nová slova v češtině*. s. 237.

²¹¹ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

²¹² *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

Sousloví public relations pojmenovává zvláštní druh činnosti firem, přestože existuje v češtině výraz styk s veřejností, nemyslíme si, že by dokonale vystihoval význam anglicismu, máme na mysli především široké spektrum činností s oblastí spjatých, proto hodnotíme spojení jako jev vnitrojazykový.

SCM

a) původní nezkrácená podoba: supply chain manager

b) Překladem jednotlivých částí jsme dospěli k návrhu na české pojmenování „manažer zásobovacího řetězce“. Zkratka je v excerptu zařazena za další anglicismy:

„Purchasing, sourcing, SCM – exekutivní linie“²¹⁴

V tomto případě se musíme o zařazení výrazu rozhodnout bez možnosti konzultace s publikacemi, žádná z nich celé sousloví neuvádí. Lexému manager jsme věnovali dostatek pozornosti v předchozí části, sousloví supply chain jsme přeložili jako zásobovací řetězec, myslíme si, že tento překlad vhodně zastupuje cizí výraz, proto bychom zařadili cizí jednotky supply chain k jevům celospolečenským.

SW

a) původní nezkrácená podoba: software

b) V tomto případě je zajímavé, jak se rozchází zkratka s plnou podobou slova, když porovnáme angličtinu s češtinou. Nejprve se zabývejme nezkráceným lexémem software, Fronek tento termín z oblasti informačních technologií přeložil do češtiny jako „programové vybavení, programové prostředky“²¹⁵. Stejně jako u předchozích případů ze stejné oblasti neexistuje v češtině ekvivalentní vyjádření, a proto se jedná o lexém, který do systému vstoupil na základě vnitrojazykových potřeb. Nyní se ale věnujme zkratce, která by měla tvořit podstatnou náplň tohoto bodu, protože jsme se s ní setkali během excerptce:

„Asistentku vedení firmy hledá pražská SW firma.“²¹⁶

„zkušenost s prodejem SW řešení“²¹⁷

Význam zkratky jsme sami odvodili, v knihách se zkratka nevyskytuje, proto jsme použili internet, Wikipedia na software odkazuje při zadání zkratky SW²¹⁸.

²¹³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

²¹⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 6.

²¹⁵ FRONEK. s. 1406.

²¹⁶ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 7.

²¹⁷ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4. s. 3.

Anglické slovníky uvádí dvě možnosti, jež může tato zkratka zastupovat, ale ani v jednom se neshoduje s použitím v češtině:

1. South-West - jihozápad
2. short wave – krátká vlna (rozhlasový termín)

Přestože software se považuje v obou jazycích za jediný lexém, je složen ze dvou částí, jež existují v angličtině i samostatně (soft – měkký, ware – předměty), což podle nás napomohlo ke vzniku zkratky. Stejně jako v případě jiných pojmenování z oblasti výpočetní techniky, výraz software hodnotíme jako vnitrojazykový jev, ryze domácím pojmenováním téhož je programové vybavení.

Telco

a) původní nezkrácená podoba: telephone company

b) Žádná z publikací s nimiž jsme pracovali toto heslo nezahrnuje, proto jsme byli nuceni použít internet k dohledání významu, pro jistotu jsme porovnali výsledky vyhledávání z několika různých zdrojů, abychom si mohli být jisti, že se skutečně jedná o zkratkové slovo vytvořené z telephone company²¹⁹, do češtiny bychom přeložili jako telefonní společnost. V excerptu se toto zkratkové slovo vyskytuje ve spojení s další tentokrát iniciálovou zkratkou:

„IT & Telco“²²⁰

V tomto případě jsme na pochybách jak jednotku zhodnotit, protože stojí na přechodu od zkratk k úplným slovům. Zachovejme ale postup, kterým jsme pracovali dosud a zhodnotme celé původní spojení telephone company. Čeština rozhodně má odpovídající ekvivalentní vyjádření „telefonní společnost“, proto bychom tento jev hodnotili jako celospolečenský.

VIP

a) původní nezkrácená podoba: very important person

b) Význam zkratky se dá v češtině vyjádřit prostým překladem jednotlivých slov, a to velmi důležitá osoba, Kraus specifikuje význam slovy: „významná osoba,

²¹⁸ *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: SW* [online]. Poslední úprava 15.května 2007 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=SW&redirect=no>>

²¹⁹ *The Free Dictionary: Telco* [online]. Poslední úprava 2003 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.thefreedictionary.com/telco>>; *Wikipedia: The Free Encyklopedie: Telephone company* [online]. Poslední úprava 28.března 2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Telephone_company>

²²⁰ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 4 s. 2.

osoby (z hlediska politického, kulturního, obchodního ap.)²²¹. Pokud bychom chtěli význam vyjádřit jednoslovně, snad by tomu nejvíce odpovídal popis Fronkův, totiž „prominent nebo prominentní“²²². Zkratka je dnes již poměrně běžná, v excerptech se vyskytla v následujícím kontextu:

„v sekci VIP“²²³

„akvizice nových VIP klientů“²²⁴

Pokud porovnáme nezkrácenou podobu anglického výrazu s českým překladem, dospějeme k závěru, že český překlad je naprosto ekvivalentní anglickému sousloví, proto zařadíme poslední heslo rozboru k jevům celospolečenským.

²²¹ KRAUS. s. 854.

²²² FRONEK. s. 1657.

²²³ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

²²⁴ *Hospodářské noviny: příloha Kariéra*. Č. 9. s. 5.

6. Závěr

V předchozí části práce jsme na základě srovnání grafické podoby a významů původních anglických lexémů s anglicismy vyskytujícími se v administrativním lexiku českém určili, zda se jedná o anglicismy s motivací vnitrojazykovou, nebo celospolečenskou. Pokud považujeme celá slovní spojení za jedinou lexikální jednotku, setkali jsme se celkem s 64 jednotkami anglického původu, přičemž fundovaná slova nezapočítáváme zvlášť (v textu naznačeno pomlčkami). V následujících dvou odstavcích jsou anglicismy vyjmenovány, množství anglicismů v obou kategoriích je téměř vyrovnané, kategorie vnitrojazyková obsahuje 31 jednotek a kategorie celospolečenská 33 jednotek:

1. Vnitrojazyková motivace jednotek:

Back office coordinator, benefit - benefitový, bluechip, broker, budgeting, coaching – koučing, controlling, developer – developerský, dispečink, e-mail, franchizantka, holding, incoming, know-how, koncern, leader – lídr, leasing, liabilities, management, manažer – manažerka – manažerský, marketing – marketingový, notebook, recruitment, server, sourcing, trénink, web – webový, B2B (business to business), MBA (master of business administration), PR (public relations), SW (software)

2. Celospolečenská motivace jednotek:

analyst, automotive, banking, business - byznys, clinical research associate (CRA) , consultant, controller, director, e-learning, engineer, forecasting, industry, inženýring, make-or-buy, monitoring, planning, print – printový, production, purchasing, reporting, sales, sales force, sales representative, unit, CEO (chief executive officer), CFO (chief finance officer), COO (chief operating officer), HR (human resources), IT (information technology), PC (personal computer), SCM (supply chain manager), Telco (telephone company), VIP (very important person)

K jevům s vnitrojazykovou motivací jsme zařadili skoro všechny výrazy z oblasti informačních technologií, především se tam objevila ta specializovaná pojmenování, která se nedají nahradit a jsou charakteristická mezinárodní povahou, tj. e-mail, notebook, server, software, web. Do stejné kategorie jsme neumístili slovní spojení, protože ta je možné nahradit českými ekvivalenty, tj. PC, IT. Převažují vnitrojazykově motivované jednotky nad jednotkami motivovanými celospolečensky.

Další skupinou vyčlenitelnou z excerpt jsou pojmenování činností. V této kategorii můžeme nalézt podskupinu vyznačující se zakončením sufixem –ing, ale

tato anglická přípona v žádném případě nesjednocuje jednotky z hlediska jejich zařazení k jevům vnitrojazykovým, nebo celospolečenským, rozdělení 22 anglicismů ke dvěma druhům jevů je poměrně vyrovnané, celospolečenské jednotky převažují o dvě. Mezi činnosti vnitrojazykového charakteru bychom zařadili: business to business (B2B), budgeting, coaching – koučing, controlling, dispečink, management, marketing, recruitment, sourcing, trénink. K činnostem celospolečenským patří: banking, business – byznys, e-learning, forecasting, inženýring, monitoring, planning, print, production, public relations (PR), purchasing, reporting.

Vzhledem k tomu, že jsme excerpci prováděli na materiálu inzerátů nabízejících pracovní pozice, velmi často se objevovaly názvy postů a pojmenování osob, téměř jednu třetinu ze všech anglicismů tvoří tato pojmenování, přesně se jedná o 20 jednotek, tentokrát dosti výrazně převažují jednotky motivované celospolečensky, a to v poměru 13 ku 7. V případě této kategorie jsme se mnohokrát setkali s rozvitými naprosto neadaptovanými anglicismy, ty jsme spolu s dalšími lexémy zařadili k jevům celospolečenským: analyst, chief executive officer (CEO), chief finance officer (CFO), chief operating officer (COO), clinical research associate (CRA), consultant, controller, director, engineer, sales force, sales representative, supply chain manager (SCM), very important person (VIP). Výčet vnitrojazykových pojmenování osob je o něco stručnější: back office coordinator, broker, developer, franchizantka, leader – lídr, manažer/ka, Master of Business Administration (MBA).

Následují jednotky, které početně už netvoří tak významnou skupinu. Substantivní pojmenování úzce spojená s finančnictvím jsme přiřadili k vnitrojazykovým jevům: bluechip, leasing, liabilities. Do stejné skupiny jevů náleží i pojmenování druhu společnosti, příp. specifického oddělení: holding, incoming, concern. A ještě zde uvedeme dva vnitrojazykové anglicismy, pro které jsme nevytvořili žádnou další sémantickou kategorii: benefit, know-how. K celospolečenským jevům byl zařazen anglicismus sales.

Poslední ve výčtu anglicismů řazených především podle sémantických rysů, dále také dle podobnosti formální, jsou dvě adjektiva, která se vyskytla pouze ojedinele, a to v neadaptované podobě: automotive, make-or-buy.

I když rozsah zkoumaného materiálu nebyl příliš velký, pokusíme se nyní o shrnutí závěrů, jež můžeme z práce vyvodit. Poměr mezi anglicismy vnitrojazykovými a celospolečenskými považujeme za celkem vyrovnaný, největší množství anglicismů pojmenovává činnosti (22) a pracovní pozice (20), další

početnější skupinou byly výrazy z oblasti informační technologie (7). V názvech činností je výskyt vnitrojazykových a celospolečenských jevů téměř vyrovnaný, jinak je tomu u pojmenování pracovních pozic, zde převažují jevy celospolečensky motivované v poměru 13 ku 7. Celospolečenské jevy se vyznačují menší mírou adaptace na český jazykový systém, často se vyskytují ve slovních spojeních s ostatními cizími výrazy, přičemž v mnoha případech by bylo možné celá sousloví vyjádřit českými ekvivalenty. Toto tvrzení platí i pro jednotlivé výrazy, protože lze poměrně snadno nalézt odpovídající domácí pojmenování.

Naopak vnitrojazykové jevy se většinou adaptovaly v češtině, což jim určitě usnadňuje postup z jazykové periferie do centra. Anglicismy tohoto typu velmi často označují skutečnosti, které donedávna neměli v českém prostředí obdoby, a úzce souvisí s mezinárodní spoluprací firem a organizací v globalizovaném světě.

Anglicismy se ve slovní zásobě administrativy vyskytují poměrně hojně, dovolíme si tvrdit, že mnoho z nich je už natolik zdomácnělých, že porozumění i užití nečiní žádné problémy ani běžné veřejnosti, která se nepohybuje v administrativní sféře. Nicméně u mnoha výrazů nám nepomohla ani znalost angličtiny a původního významu lexému, protože lexémy nabývají nových významů v administrativním prostředí. Museli jsme význam specifický pro administrativu vyhledávat v jazykových příručkách. Situace byla ještě komplikovanější v případě iniciálových zkratk, protože ty byly uvedeny v publikacích v minimální míře, tudíž většina z nich pro nás byla při prvním setkání nesrozumitelná. Předpokládáme, že uživatelé jazyka pracující v administrativě těmto komplikacím čelit nemusí a většina anglicismů je jim srozumitelná a běžně je používají ve své komunikaci.

Summary

The Lexicon of Current Administration with a View to the Presence of Anglicisms.

The thesis examines the presence of anglicisms in the lexicon of current Czech administration. The examined anglicisms were excerpted from the *Kariéra* supplement which is published by the *Hospodářské noviny*. Sixty-four anglicisms were obtained from advertisements which appeared in four supplements published in January 2008. The anglicisms were divided into two categories: intralinguistic and extralinguistic. The research was furthermore focused on a degree of a formal adaptation, semantics, stylistics. The number of the extralinguistic anglicisms (33) is slightly higher than the number of the intralinguistic anglicisms (31). The most significant semantic groups are words referring to activities and work positions. In a category referring to the activities, the proportion of the intralinguistic phenomena to the extralinguistic phenomena is almost equal, it is about 10 to 12. However in the category referring to the work positions, the extralinguistic anglicisms prevail, the ratio is 13 to 7. Another quite important semantic group of the excerpted words is connected with information technology. A smaller degree of adaptation to the Czech is characteristic for the extralinguistic anglicisms. The anglicisms occurred frequently in the supplements, their usage is common in the administrative lexicon, which is caused by the need of the international communication among companies and organizations.

Anotace

| | |
|---|-----------------------------|
| Příjmení a jméno autora: | Džupinová Jarmila |
| Název fakulty: | Filozofická fakulta |
| Název katedry: | Katedra bohemistiky |
| Vedoucí diplomové práce: | Mgr. Darina Hradilová, PhD. |
| Počet znaků: | 86423 |
| Počet příloh: | 0 |
| Počet titulů použité literatury: | 15 |

Klíčová slova: anglicismus, administrativa, celospolečenský jev, příloha Hospodářských novin Kariéra, slovní zásoba, vnitrojazykový jev

Charakteristika: Bakalářská práce se zabývá slovní zásobou současné administrativy s přihlédnutím k výskytu anglicismů. Přes 60 anglicismů bylo excerpováno z inzertní části přílohy Hospodářských novin Kariéra. Během analýzy bylo přihlédnuto k míře formální adaptace, sémantice, stylistice. Dospěli jsme k závěru, že množství anglicismů motivovaných vnitrojazykově se téměř rovná množství jevů motivovaných celospolečensky, převládaly anglicismy vyjadřující pojmenování činností, pracovních postů a v menší míře pojmenování spojená s prostředím informačních technologií.

Seznam použitých zkratek

| | |
|--------|--------------|
| adj. | adjektivum |
| m. | mužský |
| neskl. | nesklonný |
| neživ. | neživotný |
| pl. | plurál |
| s. | střední |
| subst. | substantivum |
| ž. | ženský |
| živ. | životný |

Literatura

Hospodářské noviny: příloha Kariéra. Č. 4 (leden 2008). Praha: Economia, 2009. ISSN 08629587. s. 2-7.

Hospodářské noviny: příloha Kariéra. Č. 9 (leden 2008). Praha: Economia, 2009. ISSN 08629587. s. 2-7.

Hospodářské noviny: příloha Kariéra. Č. 14 (leden 2008). Praha: Economia, 2009. ISSN 08629587. s. 2-7.

Hospodářské noviny: příloha Kariéra. Č. 19 (leden 2008). Praha: Economia, 2009. ISSN 08629587. s. 2-7.

BOZDĚCHOVÁ, I. Vliv angličtiny na češtinu. In *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. ISBN 8020006176. s. 271-279.

FRONEK, J. *Velký anglicko-český slovník*. 1. vyd. Praha: Leda, 2006. ISBN 807335022X.

GESTER, S. *První empirická analýza recepce anglicismů v českém jazyce*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. ISBN 8024403781.

HORNBY, A. S. *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2001. ISBN 019431538X.

KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 6. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1998. ISBN 8004267106.

KRAUS, J., et al. *Nový akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. ISBN 9788020013514.

KUČERA, K. K nejnovějším vlivům angličtiny na český jazyk. In *Přednášky z XXXIV. a XXXV. běhu LŠSS*. 1. vyd. Praha: Pražská imaginace, 1995. ISBN 8071101508. s. 77-82.

MARTINCOVÁ, O., et al. *Nová slova v češtině: slovník neologizmů*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998. ISBN 8020006400.

MARTINCOVÁ, O., et al. *Nová slova v češtině 2: slovník neologizmů*. 1. vyd. Praha: Academia, 2004. ISBN 8020011684.

POŠTOLKOVÁ, B. – SOCHOVÁ, Z. *Co v slovnících nenajdete: novinky v současné slovní zásobě*. 1. vyd. Praha: Portál, 1994. ISBN 8071780006.

SVOBODOVÁ, Diana. *Anglicismy v českých publicistických textech: důvody a způsoby jejich užívání*. In *Jinakost, cizost v jazyce a v literatuře*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 1999. ISBN 8070442409. s. 165-169.

Elektronické zdroje

Business Dictionary.com: make or buy decision [online]. c2007-2009

[cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.businessdictionary.com/definition/make-or-buy-decision.html>>

Cambridge: Dictionaries Online: Definition B2B [online]. c2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.dictionary.cambridge.org/define.asp?key=101613&dict=CALD>>

Cambridge: Dictionaries Online: Definition CEO [online]. c2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.dictionary.cambridge.org/define.asp?key=93618&dict=CALD>>

idnes.cz: Naučte se vyznat ve vizitkách [online]. Poslední úprava 5.června 2008

[cit. 9. dubna 2009].

URL: <http://podnikani.idnes.cz/naucte-se-vyznat-ve-vizitkach-dk1-/firmy_rady.asp?c=A080603_985167_zamestnani_hru>

InvestorWords.com: CFO Definition [online]. [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.investorwords.com/818/CFO.html>>

InvestorWords.com: COO Definition [online]. [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.investorwords.com/1120/COO.html>>

The Free Dictionary: Telco [online]. Poslední úprava 2003 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://www.thefreedictionary.com/telco>>

Wikipedia: The Free Encyklopedia: Clinical research associate [online]. Poslední úprava 21.března 2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Clinical_research_associate>

Wikipedia: The Free Encyklopedia: Sourcing [online]. Poslední úprava 4.dubna 2009
[cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Sourcing>>

Wikipedia: The Free Encyklopedia: Telephone company [online]. Poslední úprava
28.března 2009 [cit. 9. dubna 2009].

URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Telephone_company>

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: SW [online]. Poslední úprava 15.května 2007
[cit. 9. dubna 2009].

URL: <<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=SW&redirect=no>>